

NOVEMBER

1 P Val svet.	16 S Otmar
2 S Ver. duše	17 N 23. pob.
3 N 21. pob.	18 P Odon
4 P Karel	19 T Elizabeta
5 T Čaharja	20 S Feliks V.
6 S Lenart	21 C Dar. Mar.
7 C Janez	22 P Cecilija
8 P Bogomir	23 S Klemen
9 S Teodor	24 N 24. pob.
10 N 22. pob.	25 P Katarina
11 P Martin	26 T Silf.
12 T Avrelli	27 S Virgilij
13 S Stanislav	28 C Gregor
14 C Joznat	29 P Saturnin
15 P Leopold	30 S Andrej

**V 30 dneh
30 števk
za
12 Din**

„GLAS NARODA“
LJUBLJANA — NEBOTIČNIK

Mesečna naročnina
12 Din, za inozem-
stvo 20 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. — Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglasi po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

Današnja številka vsebuje:

Mecklenburška zbirka
Politika in vzgoja
Politično vrvenje v Beogradu
Knez-namestnik v Beogradu
Sokolski praznik v Limbušu
Za pravice zasebnih name-
ščencev
Zahteve obrtništva

Št. 187 Izhaja vsak dan

V Ljubljani v torek, dne 5. novembra 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I.

Preieli smo:**Politika in vzgoja**

Gospod urednik!

V Vašem nedeljskem listu ste krepko za-
vrnili pavšalne napade na naše učiteljstvo.
Povedati vam moram, da se z vašimi izva-
janji v celoti strinja ne samo prizadeto
učiteljstvo, pač pa vsi trezni in predvsem
pošteni kmetski ljudje, ki so kljub stran-
karskemu terorju in brezvestni demagogiji
ohranili smisel za pravičnost, pa tudi hva-
leznost za vse one, ki stoje narodu ob stra-
ni, ga bodrijo in mu pomagajo, da laže pre-
naša bremena svojega težkega življenja.

Resnici na ljubo bi ugotovil še nekaj. Kot
človek, ki se od svojega rojstva dalje
ukvarjam s kmečkim delom, ker sem sam
kmet, sem v svojem, gotovo ne s samo sre-
čo in blagostanjem napolnjenim življenjem,
marsikaj doživel, se o marsičem poučil,
mnogo izkusil in tudi marsikaj opazil tega,
kar je bilo našemu kmetskemu človeku v
dobro, pa tudi na žalost mnogo takega, kar
mu je bilo v kvar. Pri vsem tem sem spo-
znal, da se je naše kmetsko življenje obli-
kovalo dvotirno. Na eni strani vzgaja na-
šega kmečkega človeka cerkev, ki ga na-
vaja k globoki vernosti in utrjuje v njem
etične in moralne dobrine, da ostaja v
mejah poštenosti, poslušnosti in vernosti. V
primeri z drugimi narodi je slovenska du-
hovščina po ogromni večini dozorela svoji
nalogi. Slovenski človek se je krepil iz roda
v rod. To delo slovenske duhovščine je bilo
blagoslovljeno posebno v časih, ko stran-
karske strasti še niso imele v popolni obla-
sti vseh oblikovalcev narodove duše.

Po drugem vzporednem tiru je delovala
šola, ki je imela v prvi vrsti nalogo, da naj-
boljše kmečki generaciji daje vse one ele-
mentarne duhovne vrednote, s katerimi naj
bi bil kmetski človek oborožen za trdi živ-
ljenski boj od rojstva do smrti. Šola mu je
dala ono zasnovo, po kateri mu je bilo tudi
brez višje šolske naobrazbe omogočeno, da
seže po strokovnem čitju in poskuša z no-
vim znanjem lajšati sebi, svojem, pa tudi
vsem bližnjim, prijeteljem in znancem, bomo življenje.
Šola se je trudila, da mu da kar največ,
izven šole pa je učiteljstvo pri praktičnem
delu, posebno pri poizkusnem delu resno
sodelovalo z mladimi gospodarji, ki so na
ta način s pomočjo šole in prakse pre-
obrazili v zadnjih desetletjih vso našo po-
deželsko strukturo. Tudi duhovščina je po
nekaterih gospodarskih institucijah prak-
tično pomagala. Tako sta se neseštokrat
duhovnik in učitelj srečala pri delu v šoli
in izven nje.

Na žalost je to medsebojno sodelovanje
obeh najvažnejših tvorcev časovno in kra-
jevno skopnelo. Prišel se je strankarski boj,
ki je preziral vsak količjak objektivni po-
gled na trud in delo onih, ki so vse svoje
sile posvečali napredku in razvoju našega
kmečkega človeka.

Le malo pred to dobo je nastal tretji tir
— kulturno prosvetne organizacije. V svoji
zasnovi idealno spočete, so te organizacije
vendar kaj kmalu postale udarne čete
strankarsko političnih generalov. Tu ni več
moglo biti govora o medsebojnem tekmo-
vanju, tu se niso več kosali, kdo bo boljše
in uspešnejše služil svojemu narodu, pač pa
so nekatere teh organizacij postale prava
legla za privržjo sovražstva do nasprotni-
ka. Tu so se kovali načrti, ki niso imeli z
bratstvom in ljubeznijo nič skupnega.
Strankarski fanatizem je šel tako daleč,
da tudi te organizacije niso več zadosto-
vale. Boj na nož je predril cerkevna in šol-
ska vrata. Če hočem biti pravičen, moram
povedati, da je bil radi števila v cerkvi ta
boj obsilnejši. Za šolo je bil pa nevarnejši,
ker je njeno oziroma polno našo mladež,
ki se je morala že v detinski dobi opredeliti
po svetovnih nazorih enega ali drugega
oblikovalca. Pri vsem tem so naravno pri-
hajali do izraza še domači vplivi, ki so le
prepogosto prišli v konflikt s fanatično
opredeljenostjo vzgojiteljev.

Da je vladalo tako stanje, ki bi mu v
resnici lahko dal naziv »kulturna podoba
naše vasi«, kar ste prejšnjo nedeljo točno
in resnično poudarili, to je pokazal upravi-
čeni 6. januar 1929, ki mu je najvišji avtor
v državi dal najpravičnejšo vsebino.

Hočem biti objektivni, zato pa moram
tako poudariti, da je ob času JNS zapih-
ljaj prvi vetrič starih strankarskih viharjev.
Zato je moral biti — po konceptu poli-
tičnih generalov — vzgojitelj oni, ki naj-
prej prevzame udarnike pod svojo koman-
do. Učiteljstvo, ki je bilo izbrano za vloge
politično strankarskih podvigov, se je temu
diklatu kolektivno uprlo. Dobro se še spo-
minjam težko, da ne rečem preteni, ki
jim je bilo takrat izpostavljeno JUU v
Ljubljani.

Sodeč po razpoloženju nekaterih politič-
nih listov v resnici izgleda, da se v tem

Nova prodiranja po daljšem odmoru

Na severu proti Makali, na jugu proti Dolu

Abesinci so pripravljene na odločilno bitko —
Kaj je z njih vdori v Eritrejo?

Pariz, 4. novembra. — Posebni poročevalci
agencije Havas poročajo iz Volkaite: Dedžazmač
Ajelu, ki poveljuje levemu krilu abesinske voj-
ske na severni fronti, je obvestil cesarja, da
mu ojačenja niso potrebna. Njegova vojska je
vdrla v Eritrejo pri Ajkuni in je dovolj pre-
skrbljena z živili, tako da ga ji do žetve, ki
bo meseca decembra, ne bo zmanjkalo.

S fronte v Tigri poroča drugi poročevalci:
Italijanske čete so po večernem maršu zavzele
položaje v smislu ukazov, kakor so jih pre-
jeli posamezni oddelki. Askari so prispeli v
Ambo Sion, miličniki pa pod poveljstvom ge-
nerala Diamantija v Hausien.

Italijansko letalstvo je izsledilo velike mase
Abesincev okrog Desia in oddelek treh tisoč
vojakov, ki je na potu v Makale.

V danilski puščavi je položaj ostal neizpre-
menjen.

Po neki nadaljni vesti iz Tigre askarski od-
delki, ki so se odpravili iz Entisa, nimajo na-
loga združiti se v Hausienu z vojsko generala
Santinija, nego imajo prodreti do Maboba in
nato vzdolž reke Fičike proti Makali. Vzdolž
reke je napeljana cesta, ki pa v mapah ni za-
risana.

Po poročilu Havasovega poročevalca iz Tigre
je vojska generala Santinija pri prodiranju
proti Makali naletela na hud odpor večjih od-
delkov abesinske vojske, ki bo v kratkem oja-
čena. Iz Desija je na potu v Makalo več od-
delkov abesinskega regularnega vojaštva.

Koliko je Italijanov?

London, 4. novembra. n. Po poročilih vojnih
poročevalcev tukajšnjih listov je angaziranih

pri novi italijanski ofenzivi v Tigri 6 divizij
redne vojske ter dve diviziji fašistične milice
in askarov. Poslednji so prideli abesinske de-
zertarje. Italijanska redna vojska šteje 125.000
vojakov.

Prodiranje generala Santinija

Asmara, 4. nov. Vojni poročevalci DNB je
poslal v Berlin naslednje poročilo: Ker se ita-
lijansko vrhovno poveljstvo docela zaveda te-
žav, na katere bo naletela italijanska vojska v
hrbovitih krajih, je izdalo potrebne odredbe,
da se prodiranje proti jugu vrši počasi in z
največjo previdnostjo. Sprito tega je pričako-
vati, da italijanska vojska Makale v 10 dneh
še ne bo zavzela. Glavna naloga je pripadla
sedaj generalu Santiniju, ki prodira s svojimi
oddelki po karavanski poti, ki veže Adigrat z
Makalo in Kobo. Prednje straže njegove vo-
jske so bile ojačene z oddelki miličnikov. V
glavnem pa je njegov armijski zbor sestavljen
iz italijanske redne pešadije in bersaljerjev.
Prednjim stražam so dodeljeni tudi tanki, brd-
ska artiljerija in letala.

Ofenziva tudi na jugu

Agencija Havas je objavila brzojavko svojega
posebnega poročevalca s severnega bojišča v
Abesiniji, ki potrjuje, da se je hkrati z ofen-
zivo na severu pričel tudi na jugu italijanski
napad. Italijani skušajo očitno čimprej priti
do neposrednega stika med obema frontama.

DNB poroča iz Addis-Abebe: Po vesteh iz
glavnega štaba abesinske vojske so Italijani na

severnem in južnem bojišču s pomočjo hudega
topniškega ognja in letal prešli v napad. Na
severu prodirajo Italijani proti Makali, ki še
ni popolnoma izpraznjena, na južnem bojišču pa
prodirajo proti Dolu. V tukajšnjih krogih iz-
javljajo, da bodo abesinske čete šele v drugi
polovici novembra začele večje operacije.

Abesinci sprejemajo bitko

Posebni vojaški poročevalci DNB javlja: Vče-
raj popoldne so italijanska izvidna letala ugo-
tovala, da pošiljajo Abesinci nova pojačanja
proti Makali. V okolici Amba-Alage so našli
kolono kakih 10.000 mož. Iz teh okolištin skle-
pajo, da nameravajo Abesinci sprejeti bitko
pred Makalo.

Službena poročila

Kakor poroča posebni Havasov vojni poroče-
valec iz Eritreje, je bil sredi objavljene službene
komunikacije o večeršnjih operacijah na severni
fronti, ki pravi, da se je pričela italijanska
ofenziva ob 6 zjutraj. Ob 13 so Askari prodrli
neposredno v bližino Hausiena. Oddelki ge-
nerala Santinija so zapustili položaje okrog Ada-
gamusa in pričeli prodirati proti jugu. Njihov-
vemu odhodu je prisostvoval vrhovni poveljnik
general de Bonis. Kljub velikim terenskim te-
žavam so prednji oddelki armijskega zbora ge-
nerala Santinija prispeli v Emdano Sero. Takoj
za njimi so poslali tovorne avtomobile s pro-
vizantom. Italijani doslej nikjer niso naleteli na
Abesince, ki se unikajo brez borbe. Vse kaže,
da se bodo večje bitke pričele šele južno Ma-
kale.

Po plebiscitu v Grčiji

Kondilis ali Tsaldaris? V koga bo imel kralj večje zaupanje?

Atene, 4. novembra. AA. Notranje minist-
stvo je tik pred polnočjo objavilo naslednje
plebiscitne rezultate (1. številka pomeni število
volivnih upravičencev, 2. število glasov, odda-
nih za monarhijo, 3. število glasov, oddanih
za republiko): Atene 141.457, 138.785, 1.930;
Pirej 52.858, 51.551, 1.228; Solun 68.343, 67.114,
1.129; Atenska pokrajina 143.952, 141.495, 2.385.
Po najnovejših podatkih, ki jih je objavilo no-
tranje ministristvo ob 13., je včeraj glasovalo za
kraljevino 1.491.992 glasovalcev, za republiko pa
32.451.

Brzojavke kralju

Regent in ministrski predsednik general Kon-
dilis in notranji minister Šinas sta poslala
Nj. Vel. kralju Juriju dve brzojavki, s katerima
sta ga obvestila o rezultatih plebiscita in mu
čestitala sprito tako impozantne manifestacije
celega grškega naroda za obnovo monarhije.

Podpredsednik ministrskega sveta in zunanji
minister Teotokis je poslal danes v imenu vla-
de potom grškega poslanstva v Londonu Nj.
Vel. kralju Juriju II. poročilo o včerajšnjem
plebiscitu. V svojem poročilu ga v imenu vla-
de pozdravlja in poziva, naj se vrne v Grčijo.
Poročilo navaja, da odputuje v sredo iz Aten
posebno odposlanstvo, da ga v imenu grškega
naroda pozdravi.

Tudi vojna ljudske stranke Tsaldaris je po-
slal Nj. Vel. kralju Juriju brzojavko, v kateri
izjavlja, da pričakuje ves grški narod od vzpo-
stavljene kraljevine notranji mir in normalni
razvoj parlamenta, ki je glavni pogoj za napre-
dek in notranjo ureditev države.

Tsaldaris — bodoči mož?

Atene, 4. novembra. AA. List »Vradinik«
poroča, da sta imela Tsaldaris in Metaksas sredi
sestanek, ki je trajal dve uri. Domenila sta se
o vsem, kar bo potrebno za narodno obnovo

pogledu vračamo v celoti v dobo pred 6.
januarjem 1929. Opazovanja na deželi že
konkretno dokazujejo, da nismo več po-
sebnost daleč črtje, ko se bo v cerkvi in
šoli obnovilo to, kar smo 6. januarja pro-
keli. Voditelji slovenskega učiteljstva so
svoječasno odklonili vsako komando. Pre-
pričan sem, da bodo take snubitve ener-
gično odklonili tudi v bodoče, ker se po
lastnih izkušnjah gotovo zavedajo, kaj po-
meni politika v šoli. Pri tem je popolnoma
vseeno, ali je ta politika ofenzivna ali
zgolj obrambna.

Mislím, da govorim v imenu vseh pošteno

pod vodstvom kralja Jurija. Njuni stranki, po-
puliščna in rojalistična, bosta pri tem delu
vzajemno sodelovali. V tukajšnjih političnih
krogih sodijo, da bo kralj poveril sestavo vlade
bivšemu ministrskemu predsedniku Tsaldarisu
kot vodji najmočnejše stranke v parlamentu.
Zato označajo tu Tsaldarisa za bodočega vodil-
nega državnika, čeprav je bil Kondilis tisti, ki
je izvedel plebiscit za kralja. Izbira Jurija II.
med obema ne bo lahka.

Kondilis o položaju

Atene, 4. nov. AA. Danes ob 11. so se zbrali
člani vlade v zunanjem ministristvu, odkoder so
se s podpredsednikom vlade in zunanjim mini-
strom Teotokisom napolili v dvor. V dvoru je
vlada prisegla pred namestnikom Kondilisom
Nj. Vel. kralju Juriju II. zvestobno.

Po zapirseg je namestnik in predsednik vla-
de Kondilis dal novinarjem tole izjavo:

Nj. Vel. kralj Jurij II. je edini činitelj, ki bo
določil pravce političnega položaja. Zato mora-
mo počakati vrnitve Nj. Vel. kralja. Njemu bo-
mo pojasnili svoje stališče in podali ostavko
vlade. Glede razpusta skupščine vam ne morem
povedati, kaj bo v tem pogledu odločil Nj. Vel.
kralj. Skupščina predstavlja od samega začetka
samo del grškega ljudstva. Grško ljudstvo pa
je poklonilo večino Tsaldarisovi vladi pod po-
gojem, da ostane njegova vlada enotna in da
bo sodelovala z radikalno nacionalno stranko
Kondilis. Od 10. oktobra dalje pa teh pogojev
ni več. Ljudska občina se je razcepila in po-
lovica poslancev te stranke se je priključila
sedanji vladi. Tsaldaris sam ne sodeluje več z
radikalno nacionalno stranko. Grško ljudstvo
je s svojim včerajšnjim plebiscitom proglasilo
kraljevino. Jasno je, da bo morala vlada pre-
pustiti kralju odločitev in mu sporočiti voljo
naroda, ne pa samo naziranja strank.

mislečih Slovencev, ki sta jim verska in
šolska vzgoja pri srcu, če v njih imenu za-
prosim tudi slovensko katoliško duhovščino,
da z istim povdankom odkloni vsako ko-
mando aktivnega političnega izživljanja
med zidovi božjega in šolskega hrama. S
tem bodo eni in drugi v resnici pravi obli-
kovalci svojega naroda in s tem bodo naj-
boljše služili Bogu in domovini. S takim
ponašanjem pa bodo v celoti služili tudi
onemu državnemu resonu, ki ga dosledno
zastopa predsednik vlade: »Pomirjenje in
sodelovanje!«

Političen lov v okolici Sopronja

Budimpešta, 4. novembra. AA. Lova, ki ga
je priredil častniški zbor tretjega huzarskega
polka blizu avstrijske meje v okolici Sopronja,
so se med drugimi udeležili nemški poslanik
na Dunaju v. Papen, bivši avstrijski podkan-
cler Fey, bivši avstrijski državni podtajnik Kar-
winski, nemški general Muff, madjarski posla-
nik na Dunaju Rudnay, madjarski vojaški ata-
še na Dunaju Stefan Banezilazy in državni po-
dajnik pri predsedstvu madjarske vlade. List
»Pesti Naplo« pravi, da so gostje zapustili So-
pronj takoj po lovu.

Madjarski minister v Varšavi

Varšava, 4. novembra. AA. V Varšavo je
prispel madjarski prosvetni minister Koman.

Pred izpremembo vlade v Litvi?

Kovno, 4. novembra. AA. — Poluradni list
»Lietuvos Ajdas« napoveduje v svojem današ-
njem uvodniku izpremembo litovske vlade.

Izkaznice v Nemčiji

Berlin, 4. novembra. AA. Izkaznice za surovo
maslo so že tiskane in pripravljene za razde-
litev v Berlinu in v večjih mestih na severu
Nemčije. Zdaj pričakujejo, da pridejo v krat-
kem še izkaznice za meso in kruh.

Nove omejitve židov

»Völkischer Beobachter« poroča, da priprav-
ljajo načrt dveh zakonov, ki bosta urejala nad-
zorstvo in striktno omejitve gospodarskega de-
lovanja Židov. Omejitve pridejo v poštev zlasti
v trgovini na drobno. Prepovedano bo usta-
navljanje novih podjetij in odpustanje arijske-
ga osebja.

Vremenska napoved

NGVI SAD: Jasno na severovzhodnem delu
in vzhodnem delu države, v ostalih delih je
prevladovalo oblačno. Deževalo je v spodnjem
Primorju. Nekoliko slane je bilo na severo-
vzhodnem in vzhodnem delu države. Tempera-
tura Kruševac —4°, Hercegnovi —19°C.

Napoved za danes: Jasno v severovzhodnih
predelih, dočim bo v ostalih krajih prevladovala
oblačno vreme. Deževalo bo v Primorju in
zapadnih krajih. Temperatura se bo zvišala na
severni polovici. Sonce vzide ob 6.20, zaide
ob 16.22.

Dunajska napoved: Oblačno, nestanovitno
vreme. Nagnjenje k poslabšanju.

Politični utrinki

Utrinki nedeljskega uvodnika v „Slovenec“

Na naš članek »Kulturna podoba naše vasi«, ki smo ga priobčili v nedeljo 27. oktobra, odgovorja nedeljski »Slovenec« z uvodnikom, iz katerega posnemamo le najbolj zanimive pomenke filma »Kultura naše vasi«, kakor ga je zavrtel »Slovenec« svojim čitateljem.

Kameleonsvo Ljubljane

»Slovenec« piše: »Ob evharističnem kongresu je bila pod pritiskom naroda vsa Ljubljana krščanska. V izložbah cele kapele, iz oken zastave, po oknih žarnice kakor v Ameriki, nekaj mesecev potem pa v isti Ljubljani javne razprave in govori raznih dam, kako se iznebiti otroka, v gledališču tuja kultura, po nočnih ulicah zopet pijančki in krokariji, ki so se morali tiste dni poskriti, čeprav so bile gostilne noč in dan odprte. Takrat je narod oblegel Ljubljano in jo prisilil, da je poveljevala njegovega duha in njegove svetinje, sedaj pa je že zopet po svoje zadihala in ta sapa je narodu tuja. Narod sme biti nasilen proti Ljubljani, saj je njegova, Ljubljana pa ne proti narodu, ker narod ni njen, čeprav ima oblast in suče zakone — vse to je narodovo, zato se ne sme nikdar več zgoditi, da bi ji postal suženj.«

Dobro jo je pogruntal režiser »Slovenec«: ga filma kmečke kulture. Samo nekaj je pri tem pozabil. Če bi se nekoliko krepkeje potpal za svoje lastne obisti, bi pri svojem globokem razmišljanju prav lahko ugotovil, da tudi njegovi lastni politični močniki ne zastajajo za Ljubljano, saj pravijo naši kmetje: »Kaj bi se lonce kotlu spotal?« Mi še nismo pozabili, kakšni so bili nazori »možganskega trasta« okrog »Slovenca« glede najaktualnejših državnopravnih oblik v davni in bližnji preteklosti in kakšna načela veljajo danes. Potemtakem je Ljubljana v celoti s »Slovenec« družino vred neiskrena ali celo spekulativna.

Nova enačba: Kulturna svoboda — suženstvo

Nadalje pravi »Slovenec«: »Kultura vasi mora imeti prosto pot, čeprav je njen vir krščanstvo, in nekatere, ki v Ljubljani časopise pišejo, ni vseh. Kdor govori, da je to suženstvo, naj ne govori več! Kdor pa še ni po kolenih drsal okrog oltarja Matere božje na Brezjah, kdor še ni predremal noči na stopnicah oltarja sv. Kozmijanov na Krki, kdor se še ni družno s prileskimi željari krepčal z nizkimi krpami pod zvoni sv. Trojice, ki kakor Bog Oče, Bog Sin in Bog sv. Duh varujejo Slovenske gorice, kdor se še ni ob mislijoju kakor gad v precepu zvijal med satanom in Bogom in slednjič ali omočeni odtaval za lotrico, ali pa omahnil v spovednico in ob obhajilni mizi počil kakor otrok, ko pridejo mati domov, kdor nima oči za množice, ki napolnjujejo cerkve, ta naj o veri, o mistizmu, o religioznosti našega naroda sploh ne govori! Narod je kulturno svoboden, vezan le na Resnico, kakor mi vsi.«

Mi bi k zgorajšnjim izjavam — poleg šušne enačbe — pripomnili samo to-le: »Podtiki nekrščanstvo onim, ki v Ljubljani časopise pišejo« samo zato, ker se po svoji vesti borijo proti vsaki strankarsko-politični eksploataciji največjih etičnih dobrin človeka — njegovega verskega čuta, ne nekrščanskega dela. Naravnost protikrščansko pa je izzivati boj, ki bi ga eden izmed kontrahentov zaključil s kraljico: ateisti, brezverski tisk, framažoni in slično. Vse ostalo: tako drsanje po kolenih, dremanje na stopnicah, gad v precepu z lotrico vred itd., je strahovito daleč od služenja Bogu. Kajti, če bi temu ne bilo tako, bi morali med temi globokimi verniki, ki med drugim tudi drva nosijo na sv. Višarje, opaziti v prvih vrstah tudi božje namestnike in vse one politično strankarske akterje, ki si osvajajo monopol za klasifikacijo katolikov v naši domovini.

Narodove tradicije — dremanje ob „Domoljubu“

S konstatacijo, da mora biti naš kmet dremavi čitatelj »Domoljuba« pod zibelko do groba skozi vse rodove, zaključuje »Slovenec« »kulturno podoba naše vasi«. — Naš članek so gospodje v svoji superiornosti nazvali »nekaj zmedenih misli«. O odgovoru ne bomo sodili mi, pač pa slovenski kmečki človek, ki je hvala Bogu toliko že kulturen, da bo znal izbrati, katera je njegova resnična podoba.

Opozorilo!

Podpisana društva so sklenila, da bodo poslej vse nabiralne akcije za razne sokolske namene organizirala posredno ali neposredno.

Posredno se bodo nabiralne akcije organizirale z nabiralnimi polami, podpisanimi od društvenega staroste, tajnika in blagajnika, opremljeni z društvenim pečatom. Z nabiralno polo bodo obiskani samo oni člani in pripadniki Sokolstva, ki jih bo o tem obisku društvo vnaprej pisмено obvestilo. Nabiralce, ki bi se s polami pojavili brez pismenega društvenega opozorila, naj se zavrne. Vsak nabiralec se mora izkazati s člansko legitimacijo, ki je veljavna še v dotičnem letu ter se glasi na ime onega, ki je označen na nabiralni poli. — Neposredno pa se bodo nabiralne akcije organizirale tako, da se društvo posebej s pismeno prošnjo obrne do onih, od katerih pričakuje odziv in korist akcije. Te prošnje bodo podpisane od društvenega staroste, tajnika in blagajnika ter opremljene z društvenim pečatom. Denarne prispevke je v tem primeru poslasi s položnico na društveni čekovni račun, prispevke v naravi pa je oddati v društveni pisarni. Ljubljanski Sokol, Sokol I. Ljubljana-Tabor, Sokolsko društvo Ljubljana II., Sokolsko društvo Ljubljana III., Sokolsko društvo Ljubljana IV., Sokolsko društvo Ljubljana-Siška.

Politično vrvenje v Beogradu

Beograd, 4. oktobra. b. Vesti, da se bodo seje Narodne skupščine nadaljevale okrog 10. t. m., so izzvale tu veliko živahnost in zanimanje v vrstah narodnih poslancev. Zlasti vzbujajo veliko zanimanje volitve stalnih odborov Narodne skupščine po členu 17. zakona o poslovnem redu v Narodni skupščini. Klub narodnih poslancev JRZ še ni izdelal liste, ki jo bo predložil za volitev stalnih odborov v skupščino. O tem je dal eden izmed članov klubskega odbora JRZ časnikiarjem naslednjo izjavo:

»Pri nas velja popolna disciplina parlamentarnega kluba. Vlada dr. Milana Stojadinovića uživa med našimi poslanci popolno zaupanje. Mi smo politično strankarski klub, ki ima svoj politični program in svojo ideologijo. Naravno je, da se ta politika vedno manifestira v našem delu v skupščini. Izvolitev skupščinskih odborov je važna stvar, ker bodo ti odbori proučevali vse zakonske predloge, ki jih je vlada predložila Narodni skupščini.« V vrstah ostalih skupščinskih klubov se čuti velika živahnost. Narodni poslanci, ki o delu dosedaj na tem, da je bil izvoljen za predsednika g. Čirić, opozarjajo, da bodo tudi pri nadaljnjih volitvah za skupščinske stalne odbore nastopili s skupno opozicijsko listo. Kakor zatrjujejo nekateri vidnejši člani parlamentarne opozicije, je prišlo med vsemi klubi, ki so v opoziciji v skupščini, do popolnega soglasja, tako da bo opozicija postavila skupno listo za vse te parlamentarne odbore.

Vpoklic poslancev in senatorjev

Beograd, 4. nov. b. Danes so bili iz kabineta predsedstva Narodne skupščine in senata brzojavno pozvani vsi člani skupščine in senata v Beograd. Sodi se, da se bo predstavništvo obeh zbornic predstavilo kraljevemu namestništvu že jutri in pričakuje se, da bosta v najkrajšem času sklicana Narodna skupščina in senat.

Nj. Vis. knez-namestnik v Beogradu

Beograd, 4. nov. AA. Davi ob devetih je prispel v Beograd Nj. kr. Vis. knez-namestnik Pavle v spremstvu dvornega ministra Milana Antića. Na topičerski postaji je knez-namestnika sprejeli Nj. Vel. kraljica Marija z Nj. kr. Vis. Nikolo, kraljeva namestnika dr. Radenko Stanković in dr. Ivo Perović, predsednik ministrskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, minister vojske in mornarice armadni general Peter Živković, notranji minister dr. Anton Korošec, zastopnik prometnega

Novi poslanik v Washingtonu

New York, 4. novembra. Novi poslanik kraljevine Jugoslavije v USA Konstantin Fotić se je pripeljal v New York s prekoatlantskim parnikom »Normandie«. Z g. Fotićem sta se pripeljala njegova soproga in hči. V pristanišču so g. Fotića sprejeli generalni konzul v New Yorku g. Radoje Janković, svetnik poslaništva v Washingtonu g. Boža Stojanović, jugoslovanski konzul v New Yorku dr. Ante Pavelić, konzul v Montrealu Nikola Perazić, častni konzul v Pittsburghu g. Kosta Janković in izseljenški odposlanec v New Yorku g. Slavoj Trost ter zastopniki jugoslovanske kolonije in jugoslovanskih organizacij v New Yorku.

G. Fotić je z družino odpotoval v Washington, da prevzame službo kr. poslanika.

Gen. ravnatelj drž. železnice je odpotoval v Pariz

Beograd, 4. nov. AA. Inženjer Dimitrije Naumović, generalni ravnatelj državnih železnice je snoči odpotoval v Pariz, kjer bo od 7. do 9. novembra glavna skupščina mednarodne železniške zveze.

Osebnosti

Beograd, 4. nov. Imenovan je za pomočnika ravnatelja železnice 3. skupine 1. stopnje pri ravnateljstvu državnih železnice v Zagrebu inž. Milan Sora, pomočnik ravnatelja železnice iste skupine v pokloju. Sprejeta je ostavka na službo, ki jo je dal inž. Konstantin Grinjević, svetnik 5. skupine gradbenega oddelka ravnateljstva državnih železnice v Sarajevu. Premeščena sta za načelnika strojnega oddelka oblasti rekekcije v Beogradu v 3. skupini 2. stopnje Jovan Gasić, dosedanjí načelnik strojnega oddelka 2. stopnje strojnega oddelka ravnateljstva v Subotici inž. Jovan Čurko, dosedanjí višji svetnik strojnega oddelka generalne direkcije.

Odlikovanja

Beograd, 4. novembra. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kr. namestništva in na predlog prometnega ministra so odlikovani: z redom sv. Save druge stopnje inž. Dimitrije Naumović pri generalni direkciji državnih železnice; z redom jugoslovanske krone pete stopnje inž. Robert Popper, šef sekcije za vzdrževanje proge, Konjice; z redom sv. Save pete stopnje Vladimir Mihajlović, kontrolor sekcije Konjice.

Izvoz rakov

Beograd, 4. novembra. AA. Z odlokom kmetijskega ministra se v dobi od 15. oktobra do 15. julija vsako leto, ko je prepovedano loviti in prevažati sladkovodne rake, smejo izvažati tisti raki, ki jih ulove v dovoljenem času in jih hranijo v bakenih pod nadzorstvom kmetijskih organov pristojne banovine, če je izvoz posebej dovolila pristojna banska uprava.

Kliring

Beograd, 4. nov. AA. Po poročilu Narodne banke se je dne 4. novembra t. l. po nemškem kliringu izplačala poslednja aviza št. 8330 z 12. maja t. l., po italijanskem kliringu pa aviza št. 75.240 z dne 1. avgusta t. l.

Seja kluba JRZ

Beograd, 4. nov. b. Danes popoldne je bila v Narodni skupščini tudi seja odbora kluba poslancev JRZ. Za današnjo sejo je bilo napovedano, da se je udeležiti tudi predsednik vlade dr. Stojadinović in trgovinski minister dr. Vrbanić in da se bo na njej razpravljalo o izpremembi uredbe o kmečkih dolgovih. To pa je odpadlo in se je današnje seje od ministrov udeležil samo dr. Kaludžerić. Na seji se je razpravljalo samo o sedanjem političnem položaju.

Seja neodvisnega kluba

Beograd, 4. oktobra. b. Danes popoldne je bila v prostorih Narodne skupščine seja Jugoslovanske nacionalne stranke, neodvisnega kluba poslancev, ki mu predseduje prota Milan Božić. Seja je trajala dve uri in se je udeležilo okrog 40 narodnih poslancev in senatorjev. Izmed voditeljev pohorske akcije so se seje udeležili senatorji dr. Kramer, Jovo Banjanin, dr. Grga Andjelinić, dr. Ljudevit Auer. Na današnjo sejo se je razpravljalo o sedanjih političnih situaciji in bodočem političnem delu, zlasti z ozirom na skupni nastop opozicije pri volitvah stalnih in zakonodajnih skupščinskih odborov.

Seja senatorjev JNS

Beograd, 4. nov. b. Danes popoldne je bila v senatu seja kluba senatorjev JNS. Seja se je udeležilo 36 senatorjev. 3 pa so svojo odsotnost opravičili. Predsedoval je predsednik Kosta Timotijević. Na seji se je razpravljalo o splošnem političnem položaju in o stališču kluba senatorjev JNS proti sedanjim vladim. V debato so posegli senatorji Milan Popović, Sava Ljubibratić in Ivan Hrihar.

ministra minister brez listnice dr. Selkija Behmen, angleški poslanik Campbell, francoski poslanik grof Dampierre in civilna in vojaška hiša Nj. Vel. kralja.

Po pozdravu z Nj. Vel. kraljico Marijo, Nj. kr. Vis. knezom Nikolo, kraljevima namestnikoma, predsednikom ministrskega sveta in z ostalimi prisotnimi visokimi dostojanstveniki, se je Nj. kr. Vis. knez-namestnik odpeljal z Nj. Vel. kraljico Marijo v dvor.

Mednarodne konvencije predložene Narodni skupščini

Beograd, 4. novembra. AA. Predsednik ministrskega sveta in zunanji minister je danes izročil narodnemu predstavništvu v rešitev tele zakonske načrte:

1.) zakonski predlog o konvenciji o vzajemnih sodnih, državljanstvih in trgovskih odnosih, sklenjenih in podpisanih v Ankari 3. julija 1934 med kraljevino Jugoslavijo in republiko Turčijo;

2.) zakonski predlog o jugoslovansko-turškem sporazumu o izvozu opija, sklenjenem in podpisanem v Beogradu 17. decembra 1934 med kraljevino Jugoslavijo in republiko Turčijo;

3.) zakonski predlog o konvenciji o izvajanju mednarodnega pravilnika za plovbeno polico in za izvrševanje policijske službe na Donavi, ki tvori mejo med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Rumunijo med ustjem Neve in Timoka, sklenjenega in podpisanega v Beogradu 10. februarja 1933 med Jugoslavijo in Rumunijo;

4.) zakonski predlog o konvenciji in naseljevanju, sklenjeni in podpisani v Ankari 6. septembra med Jugoslavijo in Turčijo;

5.) sporazum, dosežen z izmenjavo not med Jugoslavijo in Češkoslovaško 4. junija 1935, s katerim se na podlagi sporazuma med kraljevino Jugoslavijo in republiko Češkoslovaško obe državi po poprejšnjih razgovorih odrečeta pravice, navedenih v čl. 4 in 6 pogodbe o trgovini in plovi, sklenjenega med tema državama v Pragi 14. novembra 1928 s čl. 1 točko 4 zaključnega protokola iste pogodbe;

6.) zakonski predlog o dopolnilnem sporazumu h konvenciji, podpisani v Beogradu 30. januarja 1933 med Jugoslavijo in Rumunijo, ki ureja vprašanje državljanstva in pristojnosti oseb, ki so zaradi razmejitev izgubile prvotno državljanstvo, sklenjenega in podpisanega v Bukarešti 13. marca 1935.

Bolgarski zarotniki

Sofija, 4. novembra. AA. Potrjuje se vest, da je bil general Vladimir Zaimov aretiran, ker je bil osumljen, da je sodeloval pri pripravah za prevrat. Takoj po aretaciji so ga prepeljali v zapore vojaškega sodišča. Vojaški preiskovalni eodnik polkovnik Marinov ga je lakoj nato zadržal. Zadrževanje se je večeraj nadaljevalo. Večera popoldne je bil objavljen uradni komunikat, ki pravi, da bo general Zaimov obtožen po čl. 8. zakona za zaščito države, ki določa smrtno kazen. Kakor znano, bodo po tem členu obtoženi tudi Damjan Velčev, Nedeljko Nedeljkov in Stančev. Državno tožilstvo jih smatra za glavne organizatorje zarote.

Sedaj je v vojaških zaporih skupno 25 oseb, ki so obtožene sodelovanja pri pripravah za državni prevrat. Razen njih bodo sodili tudi bivšega direktorja sofijske policije Vladimirja Načeva in poročnika Kosto Kijeva, ki sta pobegnila v Grčijo.

Nova zarota?

V Sumnu je policija izsledila novo komunistično zaroto. 15 glavnih zarotnikov so aretirali. Večina jih je delavcev in studentov. Organizacija je služila kot zveza med centralnim

odborom razpuščene komunistične stranke in posameznimi celicami v severovzhodni Bolgariji. Pri hišnih preiskavah so policijski organi našli mnogo propagandnega materiala. Komunisti so imeli tudi med dijaštvom na žumenski gimnaziji svojo organizacijo. Na gimnaziji so policijski stražniki aretirali okrog 10 dijakov.

Kakor se je izvedelo, bo dobil kralj po novi bolgarski ustavi večje prerogative, a tudi ministrski predsednik večje pravice. Vlada ne bo odvisna od parlamenta, ki bo imel manjše število poslancev kakor doslej. Člani parlamenta bodo deloma voljeni deloma imenovani.

Hoare se je vrnil

London, 4. novembra. n. Včeraj popoldne je zunanji minister Hoare s letalom preko Pariza prispel v London. Minister Eden ga je spremljal do Pariza, od koder je nadaljeval svoje potovanje z vlakom.

Aljehin : Euwe — 7 : 7

Pariz, 4. novembra. AA. Iz Amsterdama poročajo, da sta Aljehin in Euwe odigrala 14. partijo za šahovsko svetovno prvenstvo. Euwe je v 41. potezah matiral Aljehina. Slanje je sedaj naslednje: Aljehin 5, Euwe 5 zmag, 4 partije remis. Prihodnjo partijo bosta odigrala v torek v Soestu pri Hilversumu.

Kako regulirajo Mali graben

Poleg regulacije struge Ljubljanice, za katero vlada toliko zanimanja med ljubljanskimi meščani, so obenem pričeli regulirati tudi njene pritoke. Že pred leti so se spravili nad Gradaščico, sedaj pa nadaljujejo že lani pričeta dela v Malem grabnu ob koncu Opekarske ceste.

Do mostu gostilne »pri koscu« so že urečili obe obreži in ju obložili z debelo kamnito ploščadjo. Spodaj ob vodi po zgradili tik do mosta močne betonske opornike proti poplavam.

Pred poltridnim mesecem je pričel režijski odbor za regulacijo Malega grabna pod nadzorstvom Terenske sekcije z nadaljevanjem regulacijskih del v Malem grabnu. Dela se vrše iz bednostnega fonda dravske banovine v daljavi približno enega kilometra. Sedaj je zaposlenih okrog 80 delavcev, ki delajo po osem ur dnevno.

Struga bo imela enajst metrov v širini. Na sredi struge je mnogo globokih jam, ki so ponekod globoke do dva metra. Delavci sproti zasipavajo z nakopano zemljo iz brežin te tolmune, ostalo prst pa nakladajo na vagončke, ki jih odvažajo, da zgladijo zelo valoviti svet bližnje sosesčine. Tega materiala so izvozili že nad 1500 vozičkov.

Ob obeh nasipih, ki se precej strmo in globoko vzpenjajo do gladine, so tako imenovane »fašine«. Je to iz drobnega vrbovja zvita butara, v sredini napolnjena s suhim gramozom, in pritrjena na številne količke ob nasipih. Tako voda ob vsakokratnih poplavih ne more odnašati zelo mehke plasti črne obrežne zemlje. Vrbovje se bo namreč sčasoma razraslo in tako s svojimi prepreženimi koreninami utrjevalo vso to rahlo zemljo.

Razen nekaj dni ob poplavi delavci vzdrževajo opravljajo svoj posel, ker delajo le v suhem.

Otvoritev novega sokolskega odra v Medvodah

Brez hrupa in kričeče reklame, je agilno medvoško Sokolsko društvo v nedeljo, 3. t. m. praznovalo velik in pomemben dan — izročitev novega sokolskega odra svojemu prosvetnemu namenu.

Društvo si je s težkimi gmotnimi žrtvami izgradilo prekrasen Dom že pred desetimi leti, a ga zaradi tedanjih neugodnih finančnih prilik žal ni moglo ohraniti v svoji posesti. Vendar to dejstvo ne zmanjšuje zaslug Sokola — tedaj orača trde ledine. Brez požrtvovalnosti svoječasne sokolske uprave, brez tedaj doprinešenih žrtev, bi se Medvode danes — nedvomno — ne mogle ponasati s tako mogočno stavbo Zdravstvenega doma in najbrž tudi še ne z vodovodom.

Sokol v svojem mladostnem poletu zaradi izgube doma ni klonil. Z neomajano vero v boljšo bodočnost so pričeli bratje iznova zbirati sredstva za namenom, da bodo v doglednem času postavili plemeniti ideji nov primeren hram. In res se je ta njih želja uresničila še prej, kot so se sami nadejali. Prošlo nedeljo so nas povedli v nov, dostojen Sokolski dom. Hvalevredno je pripomniti, da so si ga — navzlic težki gospodarski stiski — sezidali z vzgledno marljivostjo in dobrim gospodarstvom s lastnimi sredstvi. Novi Dom stoji med kolodvorom in mostom čez Soro. Ob Domu je krasno leto telovadišče. V notranjosti hiše so praktično razporejeni prostori, ki bodo za nedogledno dobo popolnoma ustrezali svrhi.

Slavnost je otvoril moški zbor, ki je pod vodstvom br. Kržišnika odpel nekaj primernih pesmi. Za nje je žel mnogo zaslužene pohvale. Starosta br. Šešek je očrtal potek zgradbe in se zahvalil vsem ki so pripomogli k zgradbi. Po prigodnem govoru župnega staroste br. Pj. penbaherja iz Ljubljane, so podali društveni igravei igro »Postržek«. Nabito polna dvorana jih je nagradila z obilnim aplavzom, posebno sestre Anico Bohinčev in Šarlahovo. Po oficelnem delu se je razvila presrečna bratska zabava, h kateri so mnogo pripomogli vrli škofjeločani s svojo lepo pesmijo.

Sokolskemu društvu iskreno čestitamo, želeč, da bi postal njihov novi Dom resnično bratsko ognjišče vsemu ljudstvu lepe medvoške okolice. — Zdravko V.

Pridobivajte nove naročnike.

V Franciji so izdali zakon, po katerem ima država pravico za nadziranje prodajalcev in izdelovalcev plinskih mask. Prebivalstvo sme kupovati odslej le maske, za katere jamči država. Slika kaže prodajalca v trgovini za plinske maske, ki s primernim besedilom na tabli opozarja kupovalce, da se v tej trgovini dobe oblastveno dovoljene plinske maske.

Vesti iz Italije

Preureditev pri izplačevanju družinskih podpor. Po dosednji praksi izplačujejo vojaška okrožja podpore družinam vpoklicanih in v vojaški službi zadržanih vojakov ter vojaških dobrovoljcev potom njih občin, občine pa po tem davčnih izterjevalnic, in sicer od tedna do tedna. Ta način izplačevanja je zdaj preurejen. Izplačevanje ne bo več tedensko, temveč štirinajstredno in bodo prve podpore za dobo od 1. do 16. novembra likvidirane dne 16. novembra, in sicer ne več pri občinskih blagajnah, temveč na poštinih uradih. V mestih, kjer je več poštinih uradov, določi županstvo za vsakega upravičenca poštini urad, ki bo vršil izplačevanje. Vsa služba družinskih podpor je s tem prenesena od vojaških okrožij na prefekturo.

Koliko denarja so poslali delavci iz Vzhodne Afrike na Gorisko? Zbrani so podatki, ki segajo do srede oktobra. V prvi polovici oktobra je dospelo iz Vzhodne Afrike nakazil za 22.260 lir. Če se ta vsota prišteje k prejšnjim nakazilom, je prišlo na Gorisko afriškega delavskega denarja 113.617 lir. Žal, da ne vemo, koliko je v Afriki goriskega delavstva in koliko časa se delajo, da bi mogli primerno ceniti tudi razumno vrednost teh pošiljk.

Propaganda za delavski sindikat. Ker so poljski pridelniki v glavnem že pospravljani, nastopa počasi za kmečkega delavca doba večje ali manjše sezonske nezaposlenosti. To dobo hoče pokrajinsko združenje kmečkih delavcev izkoristiti za svoje propagandno delo. V ta namen so napovedana zborovanja, in sicer 9. t. m. v Kojškem, 16. t. m. predpoldne v Dobrovem, v Dolenjah, 23. t. m. v Renčah in Dornbergu, 30. t. m. pa v nekaterih furlanskih občinah. Prvi mesec v novem letu se torej fašistične sobote porabijo za delo v sindikatih.

Nesreča pravačkovskega župnika. Č. gospod Josip Primožič, župnik v Prvačini pri Gorici, je v sredo zvečer nesrečno padel in si zlomil ključnico in se vrhutega potolkel še na glavi, tako da ima tudi možgane pretresene. Z zelnim križem je bil prepeljan v bolnišnico usmiljenih bratov v Gorico. Njegovo stanje je zelo nevarno.

Vojna, ki še po dvajsetih letih ubija. Petnajstletni Virginij Markič iz Gorenjih Cerovčev je kopal na njivi in s svojim orodjem zadel na granatni izstrelek, ki se je pri tej priliki razpočil in ga ranil na vratu in prsih. Njegovo stanje je hudo, vendar ne še popolnoma brezupno. Ko je morda pred 19 leti priletel smrtonosni strel v Cerovlje, tisti, komur je bil namenjen ni bil še niti rojen. Vojna je pač zlo, ki seje smrt in gorje daleč pred seboj.

Pretep v gostilni. Nekaj česar goriskega kronika skoraj ne pozna več, se je zgodilo v neki gostilni v Rihemberku. Nastal je prepir in pretep, katerega žrtev je postal 57letni Ivan Besednjak iz Rihemberka. Ranjen je na glavi in ima tudi notranje poškodbe. Zdravi se v gorški bolnišnici, kjer je izjavil, da so ga telesno poškodovali Frane Cotič, Josip Lozar, Viktor Mihelj ter Anton in Alojzij Besednjak.

Zimski čas. Z dne 1. novembra je v vseh javnih obratih kakor gostilnah, kavarnah itd. stopil v veljavo zimski urnik.

Kobarid. Včeraj, na vernih duš dan, je bila žalna maša za vojake, ki so v svetovni vojni padli v bitkah, ki so se bili za zavzetje Krna. Maševalo se je v cerkvi sv. Antona na griču poleg Kobarida, kjer se zbirajo telesni ostanki padlih vojakov. Tu se namerava zgraditi velik vojaški spomenik in pod njim zakopati kosti krnskih junakov.

Sodno novo leto. V duhu fašistične ere je tudi otvoritev sodnega novega leta preložena od 2. januarja na 2. november. V Trstu je bilo letošnje sodno novo leto otvorjeno v sodni palači, v avli višjega deželnega sodišča ob navzočnosti zastopnikov vseh oblasti. Otvoril ga je generalni prokurator Natta.

V Trstu se nišu državnih in cerkvenih praznikov, ki so se pričeli 27. oktobra in končajo 4. novembra, pridružuje še praznovanje mestnega patrona sv. Justa, tržaškega mučenca, ki pade na današnji dan. V stolni baziliki je slovesna maša, h kateri gre mestni župan s staro mestno zastavo in godbo, oblečen v nošo, kakršno so imeli v 14. stoletju, in obdan s paži. Za njim gredo mestni svetovalci in drugi dostojanstveniki.

Sokolski praznik v Limbušu

Maribor, 4. novembra.

Preteklo nedeljo 3. t. m. je Sokolsko društvo v Limbušu pri Mariboru otvorilo svoj novi dom. Zgradba novega sokolskega doma stoji ob cesti Maribor—Ruše nasproti šole. Pred domom je majhen nasad, ki ličnost stavbe še bolj povzdiguje. Dom sam pa je prijetno gnezdeče z dovolj veliko dvorano in lepim odrom. Malo je takih domov, ki so, ne samo lepo urejeni, ampak tudi praktično izrabljeni. Zeleti je, da se telovadnica čimprej napolni s telovadnim orodjem, ki še manjka in da bodo oddelki ostali še v naprej tako delavni kot do sedaj.

Dom je otvoril starosta brat Turnšek in v uvodnih besedah pozdravil predvsem zastopnike župe br. dr. Goriska, br. Komaca, br. Dojčinoviča ter vse ostale zastopnike okrožja in društev. Nato je bila odposlana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II., nakar je godba med streljanjem toplicev zaigrala državno himno. Br. dr. Gorisek je na to v imenu mariborske župe čestital limbuškemu Sokolu, ki so si v tako kratkem času obstoja društva postavili svoj dom. Ko je pevsko društvo »Jadran« iz

Maribora zapelo pesem »Iz bratskega zagrljaja«, je sledila kratka akademija v dvorani, ki je bila nabito polna gledalcev. Videli smo ljudi vseh slojev in med njimi mnogo našega kmetijskega ljudstva. Videti je, da naš kmetijski človek začena razumevati idejo Sokolstva. Spored akademije je obsegal 7 točk. Uvodoma je br. Podgornik očrtal zgodovino in delo odbora za zgraditev doma. Povdaril je tudi, da dom ni blagoslovljen, in sicer ne po krivdi Sokolstva. Zahteva, da se mora Sokolstvo odreči ideologiji knjige »Pota in cilja«, je malo čudna. Sokolstvo mora tako zahtevo najodločneje odkloniti, ker ideologija omenjene knjižice ne nasprotuje veri in verskim naukom. Sledile so nato druge točke, kjer je nastopila deca, naraščaj, člani in članice ter pevsko društvo »Jadran«.

Ob koncu je sledila prijetna zabava ob sviranju gasilske godbe iz Peka. Vzorno delo Sokolskega društva v Limbušu naj bo vzgled vsem, ki morda v sedanjih časih omahujejo. Limbušanom pa ponavljamo besede njihovega starešine: »Dom je dograjen, a delo se je šele pričelo!« Z. Z.

Križi in težave odvetnikov

Zagreb, 4. novembra.

V nedeljo so imeli v Zagrebu občni zbor člani zagrebske odvetniške zbornice, ki je potekel zelo živo, tupatam tudi burno. Razburjali so se zbirajoči odvetniki glede tega, da zaradi krize ne morejo plačevati velikih zneskov za svoj pokojninski fond.

Zborovanje je vodil predsednik dr. Ivo Politeo. Dr. Alfred Berger je v debati ugotovil, da advokate zapostavljajo in jim ne puste da bi izvrševali neke funkcije, ki jim po zakonu pripadajo, na pr. zastopanje pri duhovnih sodiščih, intervencije na policiji itd. Dr. Ivo Šarčić je očital odboru, da ni izvršil sklepe lanskega zborovanja glede posebnega fonda za pomoč siromašnim slušateljem prava. Predsednik je ugotovil, da je v tem fondu že 50.000 Din. Dr. Politeo je prečital resolucijo, v kateri odvetniki zahtevajo neodvisnost sodnikov, obsojajo nelojalno konkurenco med odvetniki in opozarjajo na preobremenjenost že tako maloštevilnih sodnikov, posebno pri višjih instancah, zaradi česar zakonodaja ne pride do svoje polne veljave.

Pa glih opolnoči...

Ljubljana, 3. novembra.

Zapoznelim meščanom, ki so se danes ponoči od koderkoli v pozni nočni uri vračali domov, se je nudi nočjo zanimiv in žalosten prizor. Po Florijanski ulici je prišla proti Staremu trgu zanimiva dvojica. Mož v obleki za pozno jesen, v suknji in — času primerno — tudi z očali, je korakal naprej, za njim pa žena, popolnoma diskretna in mirna, le v globokem neležu in bosa.

Ta dvočlanska tiha procesija se je pomikala po Starem in Mestnem trgu in je vzbujala razne komentarje. Končno se je na Mestnem trgu v razgovoru s stražnikom izkazalo, da žena hoče moža imeti domov, kjer ju čakajo štirje otroci, mož pa je po vsej sili hotel prenočevati kje drugje, kar je žena smatrala za nedovoljeno ljubezensko avanturo. Z nervoznim povdankom je mož pretil ženi, da jo da odpeljati z rešilnim vozom, stražnik pa je pripomnil, da je morda v tem sporu kdo drugi bolj potreben rešilnega voza.

Kako se je ta zakonska afeta končala, o tem naj poročevalec rajši molči, vsekakor pa je tak nočni prizor na ulici slabo izpričevalo zlasti za vloge, ki jih zaseda moški.

Za pravice zasebnih nameščenцев

Ljubljana, 4. novembra.

V nedeljo dne 3. t. m. je zasedal v palači tukajšnje »Delavske zbornice« širši upravni odbor Zveze društev privatnih nameščenцев. Prisotni so bili zastopniki včlanjenih zvez in strokovnih organizacij iz vseh večjih krajev Dravske banovine. Seja se je razvila v močno strokovno zborovanje nameščenćevskih zastopnikov. Zborovanje je vodil mesto Zvezinega predsednika Joska Zemljica, ki se je nahajal v Beogradu na anketi privatnih nameščenćev iz cele države, prvi podpredsednik Zveze g. Franjo Volčansek iz Trbovelj.

Na dnevnem redu so bili referati o Zvezinem strokovnem pokretu v Dravski banovini, o Pokojninskem zavodu za nameščenćev, o bolniškem zavarovanju privatnih nameščenćev in o socialno politični zaščiti privatnega nameščenćstva pri nas. O vsaki točki se je razvila temeljita debata. Sprejeti so bili razni sklepi, ki pomenijo za Zvezo in njen pokret odločilno važnost. Sprejet je bil tudi predlog, da naj se za iniciativa vsem nameščenćemskimi organizacijam za skupen nastop in obrambo pravic in zakonske zaščite privatnega nameščenćstva v naši državi.

Med drugim je bila sprejeta tudi resolucija, ki ugotavlja, da vsebujejo osnutki raznih novih zakonov (trgovski zakon, rudarski zakon in drugi) tudi določbe delovnega prava za nameščenćevce dotičnega poklica in da jih hoče s tem oddvojiti iz enotnega delovnega prava, uzakonjenega v veljavnem obrtnem zakonu. To postopanje vodi do parcelacije delovnega prava na razne poklice in do razdvajanja tudi v vsbinskem pogledu. Ta sistem bi kršil sedanjo enotnost delovnega prava in zakonsko zaščito privatnega nameščenćstva. Nadalje resolucija ugotavlja, da zaščitno gospodarske uredbe (uredba o znižanju stroškov režije denarnih zavodov pod zaščito in priboritnih podjetij) omejujejo delno uporabo delovnega prava iz obrtnega zakona. Te uredbe

cah, zaradi česar zakonodaja ne pride do svoje polne veljave.

Resolucijo so zborovalci soglasno sprejeli, nakar se je razvila obsežna debata o pokojninskem fondu, ki šteje 770 članov, 432 člana dolgujeta prispevke po 3000 Din, kar znaša skupno 4.973.000 Din. 338 članov dolguje fondu manjše zneske. Pri volitvah je dobil večino glasov dr. Ivo Politeo in je bil s tem zopet izvoljen za predsednika zagrebske odvetniške zbornice. Pri debati o pokojninskem fondu je dr. Lazar Rašović iz Mitrovice izjavil, da so advokati, ki imajo 100 do 200 jutrov zemlje, pa vendar nočejo plačati prispevke za pokojninski fond. Dr. Lorin je izjavil, da naj gre v Abesinijo, kjer potrebujejo vojake, kdor ne more plačati za fond, ker tak član zbornice ni sposoben za odvetnika. Dr. Dušan Popović iz Zemuna je predlagal ustanovitev stanovske organizacije odvetnikov. Večina drugih govornikov je pa dokazovala, da člani zaradi gole nemarnosti ne plačujejo redno svojih prispevkov za pokojninski fond.

Ptuj

Brat ga je napadel. Že se kaže posledice nezmernih pivcev letošnje precej močne kapljice. Pretepi so na dnevnem redu. V Tržcu pri Pobrežju se je na Vse svetnike Kozel Franc, posestniški sin iz Trčca, že dopolne močno napil in začel razgrajati in groziti domačim z nožem ter je navalil na svojega 25 letnega brata Jakoba in ga sunil z nožem v trebuh. Hudo ranjenega Jakoba so morali odpeljati v bolnišnico.

Z motiko nad ženo. Braček Franc, posestnik iz Trnovskega vrha, se je na praznik precej napil in začel razgrajati doma. Morali so vsi pobegniti od hiše. Na begu pa je dohitel svojo ženo Marijo in začel mahati z motiko po njej. Zadal ji je udarcev, da je morala iskati zdravniške pomoči.

Nesreče. Širovnik Anton, viničar iz Gorece, je šel nabirat bršljan za okrasitev grobov svojih pokojnih starišev. Na hrastu v višini kakih 8 metrov mu je spodrsnilo. Padel je na tla in je pri padcu zadobil težje notranje poškodbe. — Unuk Andrej, viničar iz Dežna, je nesel krmo za prašiče v klet. Na stopnicah mu je spodrsnilo in si je pri padcu zlomil desno roko.

Drevo ga je poškodovalo. Solina Martina, posestniškega sina iz Stojncev, ki se mudi doma na vojaškem dopustu, je v gozdu pokopalo pod sabo drevo. Da ni bilo očeta, bi bil ob življenje.

Pričetek gledališke sezone v Ptuj. Dramatsko društvo ptujskega Sokola otvori svojo sezono z Ganglovo dramo »Sine«, katero uprizori v torek 5. novembra ob 20. v Mestnem gledališču.

Tedenska gasilska in reševalna služba. Od 3. do 10. novembra opravljajo gasilsko službo gasilci: vodnik Vauda Ignac, rojnik Kmetec Jože, gasilci Somer Konrad, Fijan Rudolf, Vrabec Alojz, Fijan Franc in Cunderč Jernej. Reševalno službo pa šofer Mar Karol, rojnik Črnič Franc ter gasilca Hojker Adalbert in Špat Avgust.

Spet samomor iz strahu pred kaznijo. Tridesetletnega hlapca Horvata Antona iz Spuhlje, ki je pred kratkim brez sledu izginil in odnesel s seboj tudi 4000 Din, katere je vzel svojemu službodajalcu, so izsledili v Pregradu. Orožnikom je dejanje priznal. Ko so ga čez čas orožniki hoteli zopet zaslišati, so ga našli mrtvega v zaporu. Obesil se je.

Osebnostna vest. Prometni železniški uradnik Albin Zakotnik je bil premeščen iz tukajšnje postaje v Maribor. Bil je zelo vnet član tukajšnjega športnega kluba »Drava«.

Svinjski semenj v Ptuj. V sredo 30. t. m. se je vršil v Ptuj svinjski semenj, na katerega je bilo pripeljanih precej živali, dočim je bilo kupcev prav malo. Pripeljanih je bilo 497 prašičev, od katerih je bilo prodanih samo 129. Prodajali so se 6 do 12 tednov stari po 50 do 100 Din, pršutarji po 450 do 480, debeli prašiči po 550 do 580, plemene živali pa od 350 do 450 Din za kg žive teže.

KINO UNION

TELEFON ŠTEV. 22-21

Danes ob 16., 19.15, 21.15

Opereta melodij in humorja za mračne, za slabe dni:

Ples v Savoyu

Poje:

Gitta Alpar

Za smeh skrbe: Rozi Barsony, Felix Bressart, Otto Wallburg

Predprodaja vstopnic od 11—12.30 in od 15. ure dalje.

Poziv hišnim posestnikom

Do 14. novembra t. l. je treba vložiti prijave za odmero zgradarine. Najemnine, ki se plačujejo v tem času, tvorijo podlago za odmero zgradarine za celo leto 1936. Glede na zadnje redukcije službenih prejemkov najemniki srednjega in delavskega stanu ne bodo nikakor več mogli plačevati najemnin v sedanji višini! Pozivamo vse p. n. hišne posestnike, da znajo takoj najemnine, ker pri sedanjih najemninah ne more nikakor več ostati zaradi bistveno spremenjenih gospodarskih in pridobitnih razmer! — Društvo stanovanjskih najemnikov, Ljubljana, Tavčarjeva 3/II.

Z zagrebske katedrale v smrt

Včeraj ob 11.30 sta skočili z druge galerije zagrebske katedrale dve mladi bitji. Bila sta to Blaž Filip in Angelka Kitorović iz Šibenika. Oba sta bila na mestu mrtva. Pravi razlogi njunega samomora še niso znani. Policija je uvedla preiskavo. Za zdaj se je zvedelo samo to, da sta pred svojim dejanjem poslala listu »Tribuna« v Šibeniku pismo.

Omerza je prežal na plače

Pirešice, 4. novembra.

Tiste dni, preden so izsledili zločinca Omerzo na nekem kozolcu pri Pirešicah, je nekdo ponoči vdrl v šolo v Pirešicah, ki je oddaljena kakih 10 minut od kozolca, kjer se je zločinec skrival. Učiteljica šole v Pirešicah je ponoči okoli 2 slišala hojo v poslopju. Zjutraj, ko je vstal tudi upravitelj s svojo družino, je pa tudi izpraševal, ali je nekdo hodil ponoči v veži. Ker so vsi izjavili nikalno in so dva dni nato Omerzo orožniki našli v kozolcu, je zelo verjetno, da je zločinec imel namen počakati prvega v mesecu, ko bi učiteljstvo dobilo plače, in poskušal izvršiti vlom ali celo zločin.

Brežice

Sokol priredi v soboto 9. t. m. ob 20 akademijo pri kateri sodeluje mladinski sok. orkester skupno s pevskim zborom. Na sporedu so tudi solo pevske točke. Prireditve se vrši v veliki dvorani Narodnega doma.

Strelska družina ima vsako nedeljo na čatežkem strelišču ostro streljanje.

Konjice

Izvoz sadja. Do sedaj so izvozili iz sreza 61 vagonov jabolk v Češkoslovaško, Nemčijo, Avstrijo, Italijo in Francijo.

Licenciranje bikov se je vršilo 25. oktobra. Prignali so 57 plemenjakov; od teh je bilo 5 nesposobnih, 10 pa mladih.

Selekcija perutnine. Vzorne kurnike je urenilo 8 članov perutninarstva društva v Ločah. Selekcijo vodijo pri 300 kokoših. S prvim novembrom zaključuje 9 članov 3-letno nesnost, 1 član pa 5-letno.

Premovanje živine se je izvršilo v Špitaliču, Vitanju in Konjicah. Za nagrade so razdelili 17.500 dinarjev.

Iz Konjice odhaja na novo službeno mesto v Novo mesto Baškovi Tone, davčni uradnik. Zelimu mu tudi v dolenski metropoli veliko uspehov.

Pred kratkim se je osnovala Sadjarska podružnica v Sp. Lažah in je že pridno na delu. Nove podružnice bodo osnovali še v Zrečah, Prihovi, Vitanju in Oplotnici.

Pri letošnjem izvozu sadja je največja ovira ozkotirna železnica. Zadnji čas je, da se tudi skozi Dravinjsko dolino zgradi široki železniški tir.

Pred nekaj dnevi so razdelili ponovno 16 plemenjskih ovnov. Skupno so razdelili ob koncu lanskega in v teku letošnjega leta 46 plemenjakov.

Narodno gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri

5. nov., torek: zaprto.

6. nov., sredo: Bratomor na Metavi. Premijera. Red Sreda.

7. nov., četrtek: Frak ali Od krojačka do ministra. Red Četrtek.

8. nov., petek: zaprto.

Opera

Začetek ob 20. uri

5. nov., torek: Mamelles Nitouche. Red C.

6. nov., sredo: Madame Butterfly. Red A.

7. nov., četrtek: Faust. Red B.

8. nov., petek: zaprto.

Čitajte in razširjajte

»Glas naroda«!

Dnevni dogodki

ALI ste poravnali mesečno naročnino »GLASA NARODA«?

ALI ste pridobili »GLASU NARODA« še kakšnega novega naročnika in to ob priliki nakazila naročnine na hrbtnu položnice ali po dopisnici sporočili upravi?

Vljudo Vas prosimo, ne pozabite to čimprej storiti!

× 50letnica novinarja Nike Smolčiča. V krogu svoje rodbine in ožjih prijateljev ter tovarišev je v nedeljo slavil v Zagrebu novinar Smolčič Niko 50letnico svojega življenja. Smolčič sodeluje pri zagrebških »Novostih«. Čitalci ga poznajo pod psevdonimom »Enes« kot izbornega reporterja s socialnega in kulturnega področja. Smolčič je podpredsednik zagrebške sekcije JNU in član centralne uprave. Nedavno je slavil 25letnico novinarskega dela in je bil ob tej priliki tudi odlikovan. Svojo novinarsko karijero je začel pri pokojnem Franu Supilu kot reporter »Riječkog Novog lista«.

× Za specialista kožnih in spolnih bolezni je v Zagrebu napravil izpit sekundarij ljubljanske splošne bolnišnice g. dr. Vladimir Milavec. Čestitamo!

Bratje Karamazovi

Pride! Kino Sloga

× Zanimiva statistika o katolikih in cerkvah. Pred dnevi je službeno glasilo vaticanske države »Osservatore Romano« objavilo statistiko o rimokatolikih z vsega sveta. Na svetu je po teh podatkih 397 milijonov rimokatolikov. Potemtakem je rimokatoliška cerkev najštevilnejša verska organizacija na svetu. Druga največja je Konfucijeva s 328 milijoni vernikov, tretja pa muslimanska s 270 milijoni vernikov. V Jugoslaviji je 3850 rimokatoliških duhovnikov v 518 nadškofijah in 16 škofijah. Po konkordatu bosta tudi splitska in ljubljanska škofija nadškofiji, nove škofije bodo pa ustanovili v Bački, Banatu in Kninu. Največ vernikov ima zagrebška nadškofija, in sicer 1.661.668, najmanj jih pa ima kotorska, namreč 16.000. Ljubljanska škofija šteje 516.132, mariborska pa 156.456 vernikov. Največ cerkva ima zagrebška nadškofija, in sicer 375, takoj za njo pa pride ljubljanska z 272 cerkvama in mariborska z 259 cerkvami.

Lekarna Dr. St. Kmet

Tyrševa c. št. 41 Telefon št. 31-41
se je preselila v sosedno novo hišo na Tyrševi cesti števil. 43 (nasproti cerkvi Sv. Krištofa)

× Sarajevo hoče pravno fakulteto. Sarajevski akademiki so na velikem zborovanju v nedeljo pod vodstvom župana Bičakčiča ob navzočnosti predstavnikov vsega sarajevskega javnega življenja zahtevali, naj se pravna fakulteta v Subotici prenese v Sarajevo. Izvolili so akcijski odbor, ki bo s spomenico odločilne činitelje opozoril na to.

Volitve za jesen — **LUTZ**

× Železniški upravi v Ljubljani. V ponedeljek 28. oktobra t. l. je bil ukinjen na progi Ljubljana — Zgornji Kašelj, oziroma Zalog in obratno avtobusni promet. Z istim dnem je ukinila železniška direkcija lokalni vlak, ki je odhajal iz D.M. v Polju ob 14. uri 45 minut. Tako smo ostali brez prometnih zvez z Ljubljano. Smo na periferiji Ljubljane in nimamo od 13.30 do 18. ure nobenega osebnega vlaka, v času od 13. do 13.30 pa kar dva, kar gotovo ni v korist uprave. — Prosimo, da se v interesu občinstva, ki ima opravka v Ljubljani uvede lokalni vlak nazaj na progi Zalog — D.M. v Polju — Ljubljana gl. kol. med 14.45 in 15.30, s katerim bo obojestransko ustrezno.

× Vsem krajevnim prireditvenim odborom narodno obrambnih dni v Dravski banovini! — Zaradi nepričakovanih zaprek se narodno obrambna dneva, 9. in 10. t. m. ne moreta vršiti. Odpadejo zaradi tega vse prireditve, kakor akademije, pevski večeri, zborovanja. Enako odpadejo tudi vsi cerkveni obredi. Vse delo naj bo tembolj osredotočeno v nabiralni akciji, ki naj pokaže globoko ljubezen do naših bratov!

2.000.000 Din

lahko dobite, ako naročite srečko razredne loterije pri

Drag. K. Kolakovič-u

Beograd, Kr. Milana 41

Prospekt brezplačno. Pišite takoj!

× Jadranski koledar. »Istra«, ki nam je lansko leto postregla z lepim jadranskim koledarjem, ki je poleg obilnega gradiva tudi izredno poceni, je tudi za letošnji priredila koledar, za katerega so prispevali najvidnejši predstavniki naše publicistike: gg.: Lujo Vojnović, dr. Fran Ilešić, Nikola Zie, Niko Bartulović, dr. Lavo Cermelj, Ivo Grahor, Angelo Cerkvenik, Bogomir Magajna, Ernest Radetić, Mirko Breyer, Viktor Car-Emil, Rikard Katalinič-Jeretov, Mate Balota, Drago Gervajs, Anton Rojčeti, Ziberna

Jožko in drugi. Poleg tega vsebuje koledar tudi malo zbirko še neobjavljenih pesmi pokojnega Srečka Kosovega. Cena koledarja je 10 dinarjev. Kdor pa naroči tudi mali žepni koledar »Soča«, dobi obe publikaciji za 18 Din franko. Naročite priljubljene publikaciji čimprej!

× Kakšna bi morala biti moderna kuhinja, podrobno opisuje zadnja »Gospodinja«, ki objavlja tudi polno drugih poučnih člankov in navodil o vseh gospodinskih zadevah. Posebno opozarjamo na razprave o zdravstvu, prav tako pa tudi na najrazličnejše praktične stvari o šivanju, prehrani in kuhi ter polno navodil, receptov in poročil, ki gospodinji pridejo prav ob vsaki priliki.

Ste li videli kulturni film »Priroda kot učiteljica«, v katerem so prikazuje izdelovanje umetne svile. Film se predvaja v kinu Union dnevno od 1. do 7. t. m.

Ljubljana

DNEVNA PRATIKA

Torek, dne 5. noembra. Katoličani: Čaharija. Pravoslavni: 23. oktobra. Ap. Jakob, sv. Ignjat.

DEŽURNE LEKARNE

Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20. Gartus, Moste, Zaloška cesta 18.

* V proslavo 100letnice rojstva Davorina Jenka priredi Glasbena Matica ljubljanska v petek 8. t. m. ob 20. uri v Filharmonični dvorani slavnostno akademijo, na kateri se izvajajo izključno le njegova dela. Vstopnice v knjižarni Glasbene Matice.

* Pripravi odbor šahovskega kluba »Omladina« javlja, da bo ustanovni občni zbor v nedeljo 10. t. m. ob 10. v lovski sobi (klet) hotela »Metropol« nasproti glavnega kolodvora. Prijave novih članov se sprejemajo do sobote dne 9. t. m. v klubovem lokalu Selenburgova ulica št. 6/1, vrata št. 14, dnevno od 18. do 19.

Bratje Karamazovi

Fritz Kortner Ana Sten

* Predavanje S. P. D. o planinski flori. V petek dne 8. t. m. ob 20. uri bo v dvorani Delavske zbornice predaval o cvetani naših planin g. prof. Viktor Petkovšek, naš znani mladi botanik, ki je s svojimi lepimi članki v »Proteus« in drugo vzbudil opravičeno pozornost. Orisal bo planinske cvetlice iz raznih vidikov, omenjal posebej zaščitene rastline in opozarjal na zdiavilne cvetlice, ker bo predavanje pojasnjevalo okrog 100 diapozitivov, med njimi mnogo barvanih, se nam obeta prav zanimiv večer.

* Prirodoslovno društvo vabi vse člane, ki se zanimajo za organizacijo stalnih poljudnih predavanj iz raznih prirodoslovnih panog, na razgovor, ki se bo vršil danes, dne 5. novembra, ob 17. uri na zoološkem inštitutu univerze.

* Motorni vlak, ki smo zadnjič pisali o njih da jih dobimo z Danske, so prišli že sinoči na Jesenice, kjer bodo počivali danes ves dan in še vso noč. Z Jesenic odpeljejo trije taki vlaki, ki bodo vsakega tvorila dva motorna voza, jutri, v sredo jutraj in prispjo v Ljubljano okrog 9. V Ljubljani ne sme ostati noben voz, ker je dogovor med našo državo in dansko tovarno tak, da prevzamemo motorne vozove šele v Beogradu. En voz je sicer obljubljen naši železniški direkciji, s tem pa še ni rečeno, da je to moderno prometno sredstvo našim krajem zagotovljeno. Opozoriti moramo, da bi nam motorni voz manjšega tipa sploh ne koristil, zato naj se pa varuh naših interesov pobriga, da dobimo voz večjega tipa, zlasti naj se pa naglo obrnejo, da se obljuba ne pozabi.

V hotelu »METROPOL« (Miklič)

se oddajajo lepe mesečne sobe s tekočo toplo in mrzlo vodo ter centralno kurjavo po zelo ugodnih cenah.

* Ob Igriški ulici so mestni delavci na zapadni strani njenega dela nad Erjavčovo cesto in Gregorčičevo ulico napravili hodnike in jih obrobili z robniki, sedaj bodo pa tudi ves ta del cestniška nekoliko zvišali in utrdili.

* Če ne poznate raznih sort jabolk, pridite jutri v sredo ob 19. na univerzo v dvorano mineraloškega inštituta, kjer bo v okrilju podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva predaval višji inšpektor g. Fran Gombač in tudi pokazal najrazličnejše sorte ter nas poučil o ra-

sti, rodovitnosti in odpornosti dreves, zlasti pa o trajnosti sadja in sploh o vrednosti posameznih sort.

* Nekaj žrtve prazniškega veseljačenja, ki ki morajo v ljubljanski bolnišnici iskati pomoči, smo navedli že včeraj, sedaj so pa pripeljali še nekaj pretepenih in zaklanih. Neznanci so 24-letnega Ramovša Antona iz Stožice Podutikom napadli in precej poškodovali, hujše je pa s 23-letnim Ivanom Adamičem, ki so ga pri pretepu v Velikih Poljanah pri Kočevju zabodli v prsa. Pod Šmarno goro so napadli in zdelali pleskarskega pomočnika Petra Podborška iz Zg. Gameljna, a na Viču jo je tudi staknil po očeh hlapec Anton Kovač s Tyrševe ceste. Edino vodovodni instalater Ivan Hribar iz Lipoglava je dobil poškodbe pri delu, ko je doma popravil streho in raz njo padel tako nesrečno, da ima poškodbe po glavi in vratu.

Kino Sloga

Ljubljanski Dvor Tel. 2730

Film prekrasne, nepozabne vsebine in očarljivega petja in muzike

Oskarja Straussa

Poslednii valček

Svetislav Petrovič, Camilla Horn

Dejanje je vzeto iz predvojnega carske Rusije! Film, ki ga mora vsakdo videti

Kot dopolnilo najnovejši zvočni tehnik s slikami iz Abesinije

Danes zadnjikrat ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Premiera! Popolnoma novo!

* Radiotelegrafisti, ki bivajo v območju »Velike Ljubljane«, v starosti od 18 do 50 let, ne glede na državljansko pripadnost, naj se najkasneje do petka, t. j. 8. novembra 1935, zglaste v mestnem vojaškem uradu na Ambroževem trgu št. 7-1, soba 4.

* Društvo »Taborec«. Drevo važna pevska vaja. Glede na nastopa, ki bosta v nedeljo 10. t. m. v radiju in pri maši, pozivam vse pevce in pevke, da se danes kakor tudi nadaljnjih pevskih vaj gotovo udeležijo. Kdor bo danes izostal, ne bo mogel nastopiti. Zato vsi in točno! — Pevovodja.

* V naši drami imamo zopet premijero izvirne slovenske drame, ki jo je napisal ravnatelj ljubljanske Drame, znani avtor raznih dramskih del, predvsem mladinskih iger, ki so bile vse z največjim uspehom vpriparjene v Ljubljani in tudi na drugih velikih odrih v naši državi. Njegovo najnovejšo delo ljudsko žaloigro »Bratomor na Metavi« bomo videli v sredo 6. t. m. v naši drami. Dejanje je izredno dramatično, predstavlja nam kos našega kmečkega življenja in eo posamezni značaj nadvse spretno narisani. Premijero pripravlja režiser Debevec Ciril. Krstna predstava v sredo bo za abonente reda Sreda.

* P. n. abonente opozarja gledališka uprava na spremembo opernega repertoarja in s tem vrstnega reda abonmanov, in sicer za abonente reda C pojo drevi (v torek) opereto »Mamzelle Nitouche«, za abonente reda A v sredo opero »Madame Butterfly« in za red B v četrtek opero »Faust«. — Opereto »Mamzelle Nitouche« pojo drevi ob 20. uri v operi za red C.

* Svečanosti pravoslavne občine v Ljubljani. K našemu včerajšnjemu poročilu o pravoslavni svečanosti ugotavljamo, da se je te slavnosti udeležilo tudi ljubljansko Sokolstvo s 1. namestnikom staroste Saveza SKJ br. Engelbertom Ganglom, kakor tudi zastopniki Sokolske župe Ljubljana.

Maribor

Δ Narodno gledališče. Torek, 5. novembra ob 20. ure: »Medvedji ples«. Red C. — Sreda, 6. novembra: Zaprt. — Četrtek, 7. novembra ob 20. uri: »Beneška noč«. Red A.

Δ Zalostna slika na mariborskih pokopališčih. Do preobrata se na mariborskih pokopališčih ni smel prikazati slovenski napis. Sedaj pa je to dovoljeno, vendar pa ni nikogar, ki bi napis kontroliral in zabranil nemške napise vsaj tam, kjer jih ni treba. Če ogledujemo spomenike, vidimo ogromno število slovenskih imen, ki imajo za dodatek razne naslove kot: »Herr, Lokomotivführer, Stadtbeamter itd.« In to celo pri takih, ki so umrli leta 1935. v starosti do 40 let! Poslužujmo se ukrepov, kakor

so se jih oblasti v Mariboru pod Avstrijo. Ne bodimo brezbrizni, ker tuje ceni našo zavest tudi na tem kraju in nas tudi sodi. Za vzgled naj nam bo v tem oziru nemški in italijanski narod.

Δ Šahovsko simultanko pripravlja naš mladi šahovski mojster Ivo Lešnik. Po številu sodelujočih igralcev, bo simultanka ena največjih, kar jih je bilo doslej v Mariboru.

Δ Smrt stare slovenske grice. Včeraj zjutraj je v Terbegovcih v Slov. gorah umrl 91-letni posestnik Mihael Verzel, ki je pretekli mesec v krogu svojih otrok slavil železno poroko s svojo 93-letno življenjsko družico Ano. Pokojnik je skozi 30 let s harmoniko razveseljeval ljudi v Slov. gorah in veselo godbevo razpoloženje ga do zadnjega ni zapustilo. Še v svoji poslednji uri, ko so stali ob njegovi postelji, je železni ženin igral poskočne koračnice na oglice, zdaj pa leži nem in bled na mrtvaškem odru v osrčju Slov. gor. Naj mu bo zemljica lahka, ostalim pa iskreno sožalje.

Δ »Bata izgini, ali pa pogini!« Včeraj je ravnatelj mariborske podružnice Bate na Aleksandrovi cesti dobil brezimno pismo, v katerem navaja pisec: »Bata izgini prostovoljno, če ne, se boš peljal v zrak z vsemi svojimi cokljami. Naše geslo je: Izgini ali pogini!« Podpis: Rdeča roka. Žig pošte Maribor z dne 2. novembra. Kdor izsledi pisca tega groznilnega pisma, prejme od ravnatelja Bate v Mariboru g. Alberta Fuka primerno nagrado.

Δ V Dravo je hotela. Sinoči okoli polnoči so ljudje na drž. mostu videli, kako se je neka mladenka povzpela na mostno ograjo, hoteč skočiti v dravske valove. Pasanti so obupniki namero pravočasno preprečili. Na policijski stražnici je izpovedala, da je 19-letna brezposelna Adela S. iz Maribora, ki je hotela prostovoljno v smrt zaradi bede in brezposelnosti.

Δ Pretep. V neki pekarski gostilni je prišlo preteklo noč do krvavega pretepa. Žrtvi nožev sta postala 59-letni hlapec Andrej Veronik in 26-letni kovač Franc Hraščič. Prvi je dobil vbrzdaj v desnico in glavo, slednji pa je obležal z razrezano glavo. Oba so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Δ Obiščite slikarja, ki slika z nogo. Izredno zanimanje je vzbudil v Mariboru akademski slikar Aleksander Klein, ki je vojni invalid in ki slika z desno nogo. Svoja dela razstavlja v mariborskem gradu (bivša Berdaisova trgovina), obiskovalci pa imajo tudi priliko, da ga vidijo pri delu. Ponovno priporočamo Mariborčanom obisk.

Δ Velika prireditve v Unione. I. godbeno društvo tekstilnih delavcev v Mariboru priredi v soboto 9. novembra v vseh prostorih dvorane Union »Martinovianec« z raznimi zabavnimi točkami. Začetek ob 20. uri, vstopnina 5 Din, za člane 3 Din.

Δ Grajski kino. Samo še kratak čas krasen ljubavni film »Zlati okovci«. — Sledi Greta Garbo film »Pisani pajčolan«.

Δ Kino Union. Danes prekrasni film nebeške ljubavne pesmi »Za vedno Tvoja« z Elizabeto Bergner. Sledi popularna in vesela opereta »Ptiček« z Lil Dazover, Wolf Albach-Rettyjem in Mario Andergastovo.

Celje

■ Nogo je zlomil nad kolenom neki osebni avto v nedeljo 3. t. m. 10letnemu sinu grobarja Kikar Antonu na cesti pri gostilni Pišek v Čretu. Čigav je bil avto še ni ugotovljeno.

■ Umrla sta včeraj v bolnici 71letna dninarica Završnik Marija iz Braslovca ter 43letni delavec Leva Peter iz Frankolovega. Naj v miru počivata!

■ Obesil se je preteklo nedeljo zvečer ob 23. v Kaplji vasi pri St. Pavlu 24letni posestniški sin Jože P. Na potu k tragični odločitvi si je skozi vaze zapel: »Za ljubezen moram umreti!«

■ Brezposelnih je bilo ob koncu oktobra v Celju 332, od teh 43 žensk. Delo pa dobi: 26 delavcev pri regulaciji Savinje, 4 čevljarji, en oskrbnik, en hlapec, 2 služkinji, 2 kmetijski deklari in ena kuharica. Število brezposelnih se je od 20. oktobra sicer nekoliko znižalo, vendar pa je število brezposelnih za razmeroma majhno Celje, še jako visoko.

■ Kolesa še kar krajejo. Dne 2. t. m. je bilo ukradeno trgovki Lenart Nini okoli 18. ure izpred neke trgovine črno kolo znamke »Maršale« vredno 1000 Din. Kolo so drugi dan ob železniškem nasipu v Gaberju našli, a je bilo že brez sedeža. Isti dan pa je bilo iz dvorišča mestnega poglavarstva delavcu Gajšek Francu iz Škofje vasi ukradeno kolo znamke »Gama« vredno 1800 Din.

■ Poset tujcev. V oktobru je posetilo Celje 1260 tujcev; od teh je bilo 987 Jugoslovancev, 2 Angleži, 117 Avstrijcev, 1 Bolgar, 58 Čehoslovakov, 3 Francozi, 30 Italijanov, 4 Madžari, 54 Nemcev, 1 Rus, 1 Švicar in 2 druga. V letošnjem septembru je posetilo Celje 1239 tujcev, lanskega oktobra pa 1155. Med vsemi inozemci je prišlo v Celje največ Avstrijcev.

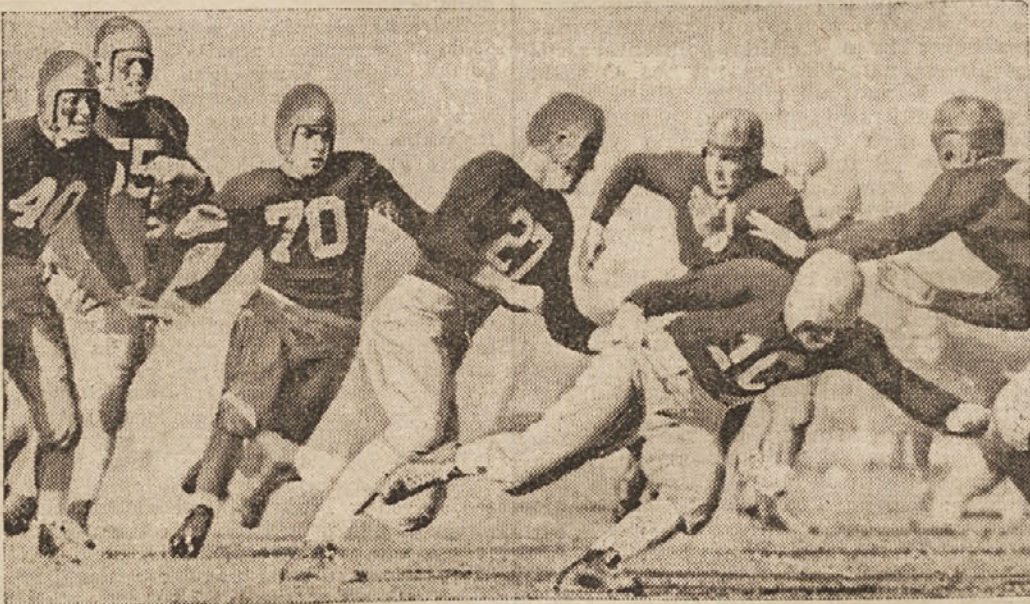
■ Nesreča pri delu. V Hrastniku pri Sv. Stefanu je 2. t. m. mlatinica zagrabila 53letnega krojača Jager Ivana ter mu močno poškodovala desno roko v komolecu.

■ Občinski odbor ima sejo v petek 8. oktobra zvečer. Na dnevnem redu so poročila odborov. Občinski odbor, ki je bil kot znano imenovan, kaže s svojimi pogostimi sejami precej delavnosti.

Radio

Torek, 5. novembra

Ljubljana: 11.00: Šolska ura: Jesenska glasba — 12.00: Reproducirana glasba (slavni vir tuoz) — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila — 13.15: Koncert Radijskega orkestra — 14.00: Vremenski oporočilo, borzni tečaji — 18.00: Radijski jazz — 18.40: Vzgojni pomen družine (dr. Stanko Gogala) — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila — 19.30: Nacionalna ura — 20.00: večer podoknic — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda — 22.30: Angleške plošče.

Slika kaže trenutek s tekme dveh univerzitetnih moštev v Ameriki in priča o temperamentnem bojnem duhu ameriških študentov pri rugby tekmah

Gospodarstvo

Zahteve našega obrtništva

Obrtniki v boju za svoj obstoj

Kakor smo že poročali se je v dneh 28., 29. in 30. oktobra vršila v Osijeku konferenca obrtniških zbornic in obrtnih odsekov skupnih zbornic iz vse države. Po izčrpnih in obširnih debatah so bile sprejete naslednje resolucije:

V zvezi s referatom ljubljanske Zbornice za trgovino, obrt in industrijo o proučevanju razlogov uvoza obrtniških proizvodov, ki ga je podal g. dr. Pretnar, konferenca ugotavlja, da naše danes še nerazvito gospodarstvo plača letno inozemstvu ogromen tribut za njegovo delo in izdelke, ki se more oceniti na več kot eno milijardo dinarjev, dočim se to inozemstvo proti uvozu naših agrarnih proizvodov vedno bolj zapira. Da bi se čim bolj pojačala intenziteta in kvaliteta domačih obrtniških proizvodov, tako da bi postal uvoz obrtniških izdelkov iz inozemstva vse bolj in bolj nepotreben, smatra konferenca, da je treba izvesti sledeče ukrepe:

1.) Uvoz izdelanih strojev, tehničnih instalacij, orodja, sirovin, pogonskega materiala in pomožnih sredstev, ki so potrebna obrtniku za čim racionalnejše delo in pocenitev proizvodov, katerih pa v državi sploh nimamo ali za katere ni izgleda, da bi se mogli v dogledni dobi proizvajati doma, je treba čim bolj olajšati. Razen tega je potrebno, da se administrativni postopek za dosegajoč olajšav čim bolj poenostavi, in na ta način omogoči, da se bodo obrtniki tudi dejansko mogli koristiti iz zakonito predvidenimi ugodnostmi.

2.) Da se ublaži težko stanje mnogih panog obrtniške proizvodnje, ki se nahaja v konkurenci z inozemsko, je treba do skrajnih mej izvesti reglamentacijo in kontrolo uvoza ter z odklanjanjem uvoznih dovoljenj in plačilnih sredstev onemogočiti vsak uvoz izdelkov, ki se morejo v zadostni količini proizvajati doma, zlasti pri uvozu po dumping-cenah.

3.) Da bi se naša konsumentška javnost preprčala, da proizvodi našega domačega obrtniškega dela niti najmanj ne zaostajajo v kvaleteti za proizvodi inozemstev, je potrebno opozoriti s sistematsko propagando konsumente, da je v njihovem in splošnem interesu, da kupujejo blago domačega izvora ter da je treba usposobiti obrtnike v tehničnem in komercialnem pogledu, da bodo pač mogli zadostiti tej zahtevi.

4.) S strokovnim šolanjem in praktično izobrazbo obrtniškega naraščanja in mojstrov, zlasti pa z dopolnilno izobrazbo in prakso v inozemstvu ter s specializacijo in podelitvijo dela med posameznimi podjetji obrtniškega značaja je

treba usposobiti naše obrtnike, da bodo mogli prevzeti tudi ono vrsto proizvodnje obrtniških izdelkov, za katere obstoje vsi objektivni pogoji pri nas, a se ti proizvodi v državi še ne izdelujejo ali ne v zadostni količini in kvaliteti.

5.) Za uspešno izvedbo teh ukrepov, zlasti pa, da se prouče konkurenčni pogoji domače proizvodnje in vse možnosti, da domača obrtniška delavnost v čim večji meri nadomesti inozemske obrtniške proizvode pri zalaganju notranjega tržišča, je potrebno, da se osnuje pri ministrstvu trgovine in industrije poseben posvetovalni odbor za zaščito domačih obrtniške proizvodnje.

Na podlagi poročila delegata Trgovinsko-industrijske in zanatske Komore v Novem Sadu pa je bila v zvezi s poročilom o možnostih uvoza obrtniških izdelkov sprejeta resolucija, ki ugotavlja, da je potrebno v obrtniški proizvodnji izboljšanje kvalitete in določitev standardnih tipov onih obrtniških izdelkov, ki bi se mogli razpečavati v velikih količinah. V komercialnem pogledu se priporoča obrtniškim združenjem, da proučujejo možnost sodelovanja in združevanja obrtnišva zaradi samostojnega izvoza brez posredništva. V propagandne svrhe je treba prirejevati kolektivne razstave v inozemstvu. Posebno važno pa je, da se pritegnejo ob priliki sklepanja trgovinskih pogodb k sodelovanju obrtniške zbornice in obrtni odseki skupnih zbornic, da se z najemni in osigura po-jačani izvoz obrtniških proizvodov.

V resoluciji glede obrtnega nadaljevalnega šolstva se med drugim zahteva podpora iz državnih sredstev v znesku najmanj deset milijonov dinarjev, dočim se je glede neobjavljene konkurence sklenilo, da se izdela načrt posebnega zakona, ki bi zaščitil solidno obrtništvo pred onimi načini neobjavljene konkurence, proti katerim danes ni nobenih sankcij, zlasti pa pred delom in prodajo za slepe cene.

Končno je konferenca vzela soglasno na znanje poročilo podpredsednika ljubljanske zbornice za trgovino, obrt in industrijo gosp. Josipa Rebecka o položaju absolventov tehničnih srednjih in delovodskih šol ter na njegov predlog sklenila v zvezi s svojo akcijo glede uvoza in izvoza obrtniških izdelkov ter sistematskega usposabljanja obrtnega naraščanja za povzdigo, proširjenje in specializacijo obrtniške proizvodnje, da se o tem vprašanju razpravlja pod posebno točko dnevnega reda prihodnje konference.

= Nemška zunanja žitna trgovina monopolizirana. Vsa zunanja žitna trgovina v Nemčiji je sedaj osredotočena v novoosnovani družbi »Deutscher Getreidekontor G. m. b. H.« s sedežem v Hamburgu. To podjetje bo odlej vodilo vse zunanjetrgovinske posle z žitom in drugimi krmili. V novem podjetju sodelujejo poleg raznih resornih oblasti tudi kmetje, žitna trgovina in mlinci.

= Industrijska in prometna družba z o. z. v Ljubljani je stopila v likvidacijo. Pozivajo se upniki, da priglase likvidatorju družbe, Jošku Biberju, Ljubljana, Miklošičeva 36/IV., svoje terjatve tekom treh mesecev.

= Nemčija kupuje naš tobak. V Hercegovino je prišlo te dni več predstavnikov nemških tobačnih tovarn, ki nameravajo nakupiti večje

količine našega tobaka. Poleg Nemcev se za naš tobak živo interesirajo tudi Poljaki in Egipčani(!).

= Izvoz našega lesa je znašal v septembru 17.000 kub. metrov, od tega 600 v Albanijo, 100 v Anglijo, ostanek pa večinoma v Italijo.

= Naš pomorski promet. Iz jugoslovan-skih pomorskih luk je meseca avgusta t. l. odplulo jadric in ladij s pomožnim motorjem 848 s tonažo 32.846 ton in 2654 parnikov redne proge s 658.501 ton ter parnikov svobodne plovo 455 s 398.327 ton, to je skupaj 3957 ladij s tonažo 1.090.175 ton. Od teh ladij jih je iz Splita odplulo 992 s 369.073 tonami, iz Dubrovnika 335 s 187.277 tonami, s Sušaka pa 550 s 137.844 tonami itd.

Borzna poročila

DEVIZE

LJUBLJANA, 4. novem. Amsterdam 2975/64 do 2990/24, Berlin 1756/08—1769/95, Bruselj 737/39—742/46, Curih 1424/22—1431/29, London 214/98—217/03, Newyork 4345/72—4382/04, Pariz 288/67—290/11, Praga 181/05—182/16, Trst 355/39 do 358/47.

Kultura

Revija Est

Prejeli smo že 5. številko te ugledne francoske revije, ki je, kakor pove to že njen naslov, posvečena v glavnem problemom vzhodne in srednje Evrope. Revija urejuje g. Georges Petit, uredniški odbor pa je sestavljen iz gospodov, katerih imena so tudi naši javnosti prav dobro znana, saj so med njimi nekateri odlični prijatelji našega naroda. Naj navedemo le nekaj teh imen: Edvard Herriot, Paul Bastid, Jean Giraudoux, Andre Maurois, Joseph Kellerson i. dr.

Revija, ki prinaša mnogo zanimivega iz političnega, kulturnega in socialnega področja srednje- in vzhodno-evropskih držav, posveča stalno veliko pozornost tudi naši državi. Tako je v zadnji (5.) številki nekaj sestavkov, ki nas posebno zanimajo. Naj tu na prvem mestu navedemo zares lep nekrolog našemu pokojnemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju, ki ga je spisal g. Henri Arnold. Nekrolog spremlja več posrečenih posnetkov našega pokojnega kralja in pokojnega francoskega ministra Barthouja. — Ljubljancem bi v posebni meri utegnil zanimati prikupno napisan sestavek g. Lacroixa o naši beli Ljubljani. Tudi ta sestavek je opremljen z lepimi slikami našega mesta in drugih pomembnejših krajev Slovenije, ki utegnejo tujca zanimati zlasti kot turistične točke. Sestavek sam pa je poln zanimivih misli, ki nam odpirajo poglede tujca na naše mesto. Na ta sestavek bomo čitatelje še posebej opozorili.

Od ostale vsebine naj navedemo še tele članke: Vladimirja Poznerja zanimivo zbirko originalnih pisem preprostih Rusov kot odgovor na vprašanje »Zakaj čitam?« Sirak Skitnik objavlja daljši spis o bolgarski umetnosti, Lenormand pa o gledališkem življenju v Moskvi. Andre Girard piše o bolgarskem tobaku. Kot posebnost tega zvezka pa je objavljen poslednji govor znanega francoskega pisatelja Barbussea.

Našim izobražencem revijo, ki se naroča v Parizu (5, Rue Sainte-Beuve, Paris 6), prav toplo priporočamo!

CURIH, 4. novembra. Beograd 7, Pariz 20/27, London 15/350, Newyork 307/625, Bruselj 51/80, Milan 26/—, Madrid 42, Amsterdam 208/95, Berlin 123/70, Dunaj 56/80, Stockholm 78, Oslo 76, Kopenhagen 67/55, Praga 12/72, Varšava 57/90, Atene 2/90, Carigrad 2/45, Bukarešta 2/50, Helsingfors 6/650, Buenos-Aires 0/8375.

VREDNOSTNI PAPIRIJI

ZAGREB, 4. novembra, 7% inv. pos. 75 do 76/50—75/50, vojna škoda 355 denar, 4% agr. obv. 43 denar, 7% Bler. 69—70—69, 8% Bler. 78—80, 6% begluške obv. 60—61/75, Agrarna priv. banka 228 denar, Dunaj—Zagreb 844 do 854—849, Dunaj—Beograd 858—843, Grčija—Zagreb 28/15—28/85—28/50, Grčija—Beograd 27/75 povpr., Priv. klir. London—Zagreb 240/20 do 241/80—241, London—Beograd 241/80 do 240/20, Madrid—Zagreb 582—592—587, Madrid—Beograd 575 povpr., Trboveljska 95—110, Sečer Osijek 115—130, 7% slab. pos. v Parizu 76—79.

BLAGOVNO TRZIŠČE

NOVI SAD, 4. novembra. Vse je neizpremenjeno. — Tendence neizpremenjena. — Promet srednji.

Rejec malih živali

Umen perutinar temeljito izrabi, kar je še lepih dnevo, da vestno pregleda, osnaži in prebela prostore, v katerih prebiva perutnina. — Razkuži tudi vse krmilne posobe in napajalnike, pripravi primerno prašno kopel, temeljito očisti in razkuži gnezda, da se ne zarode uši. Poleg tega skrbi za pravilno prehrano svojih živalic, bodisi glede kakovosti krme, kakor tudi glede časovnih obrokov podajanja hrane. Jarčiče že neso in potrebno je urediti nesno kontrolo. Točna navodila o tem prejmejo rejci v naj-novejši številki edinega res strokovnega lista: REJEC MALIH ŽIVALI, ki je ravnokar izšel za mesec oktober. Poleg poprej omenjenega strokovnega čtiva se nadaljuje v listu razprava: O zastrupljenih pri perutnini, izpod peresa dr. Kocjana. V poljudnem članku opisuje rejjo golobov-pismošoj g. Detela. Zanimiv je članek rejca angorskih kunccev g. Drozdovskija iz Kocjana. V Vardarski banovini, med tem ko poučuje člane v Vardarski banovini, med tem ko poučuje naše domači strokovnjak na tem polju g. Kuntana rejce o pravilnem sortiranju volne angorskega kunca. Kako naučimo mlade kanarčke globokega petja, se pouči lahko vsak rejec kanarčkov iz članka našega strokovnjaka g. Kelnariča. Dalje je zastopana tudi ovčjereja in kozjereja po svojih priznanih strokovnjakih g. Hladniku in Kristofu, g. Goriup iz Celja pa nadaljuje z navodili za pravilno dresuro psa. Zastopane so tudi ribice s člankom g. Savinskija. Članke kraste izvirne slike z razstave Gorenjskega rejca v Kranju in iz Jezerskega. Slede nadalje društvene vesti, razna poročila in obvestila, dopisi in tržne cene, pa tudi za zabavo je poskrbljeno z raznimi ugankami in razpisi daril. Iz obvestil povzemamo, da se že sedaj pripravljajo na I. Zvezino razstavo vseh malih živali v letu 1936, kakršne še ni bilo pri nas. — Rejski pokret je v popolnem razmahu in tudi država sama podpira rejce pri njihovem strem-ljenju za širjenje umne reje malih živali.

Gospodarske vesti

= Drazba lovišča. Dne 20. novembra 1935 ob 10.30 se bo vršila pri sreskem načelstvu v Kocjevu štev. 5 drazba lovišča bivše občine Smuka za dobo 12 let od 1. aprila 1935 do 31. marca 1947, v izmeri ca. 2.125/94 ha za izključno ceno Din 350/—, vadij Din 350/—. Podrobnj pogoji so zainteresentom na vpogled pri sreskem načelstvu v Kocjevu ob uradnih dnevih od 8. do 12. ure. Za slučaj, da ta drazba ne bi uspela, se bo vršila ponovna drazba brez posebnega oklica v roku 8 dni, to je dne 27. novembra 1935 na istem mestu in ob istem času. Drazitelj more biti samo oseba, ki ima veljavno lovsko karto in ki ni izključena od drazbe po predpisih zakona o lovu. Drazbi mora prisostvovati tudi predstavnik občine Stari log.

= Občina Vače, srez Litija, razpisuje pragmatično mesto občinskega delovodje. Šolska izobrazba: 8 razredov srednje šole. Varščina Din 10.000/—. Pravilno kolkovanje prošnje je vložiti do 29. t. m. pri občini Vače.

= Lastniki spomenikov na pokopališču pri sv. Krištofu v Ljubljani se opozarjajo, da odstranijo spomenike v roku 14 dni, t. j. do 17. novembra, sicer zanje uprava pokopališča in mestna občina ne bosta odgovarjali.

Imate

Kaj prodati, kupiti

službe

iskati, ponujati

posojila

zaposeliti, posre-dovati

stanovanja

iskati, oddajati

potrebujete

hrano, oblačila,

knjige, pouk, raz-vedrila itd. vse

dobite

potem najcenejših

„Malih oglasov“

v „Glasu naroda“

Kupujte domače blago:

Litopon „Titanik“

orig. 30%-no blago, odporno proti svetlobi

Cinkovo belilo „Briljant“

zlati, srebrni, beli, zeleni, rdeči in sivi pečat

Svinčeni minij „Rubin“

z garant. 30—32% superoksida, oziroma 90—92% ortoplumbata

Blanc fix

v prahu in pastih,

ki je najmanj enakovredno najboljšim ino-zemskim znamkam.

TISKARNA

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA UL. 23

LASTNA KNJIGOVEZNICA
ROTOTISK — TELEFON 25-52

izdeluje po nizkih cenah
račune, memorande, letna
poročila, letake, lepake v
eno- ali večbarvnem tisku

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petina vrsta 2 Din. Na pisemna vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

KISLO ZELJE, REPO, sarmo, prvovrstno po brezkonkurenčni ceni, vsako množino, dobavlja Homan, Sv. Petra cesta št. 81, tel. 3539.

KROJAŠKEGA VAJENCA sprejme krojač na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na oglasni oddelček pod »Zučeneec«.

ČEDNO SOBICO, eventualno z dobro domačo hrano išče po možnosti v centru mesta akademik. Ponudbe na oglasni oddelček pod »Dobro plačnik«.

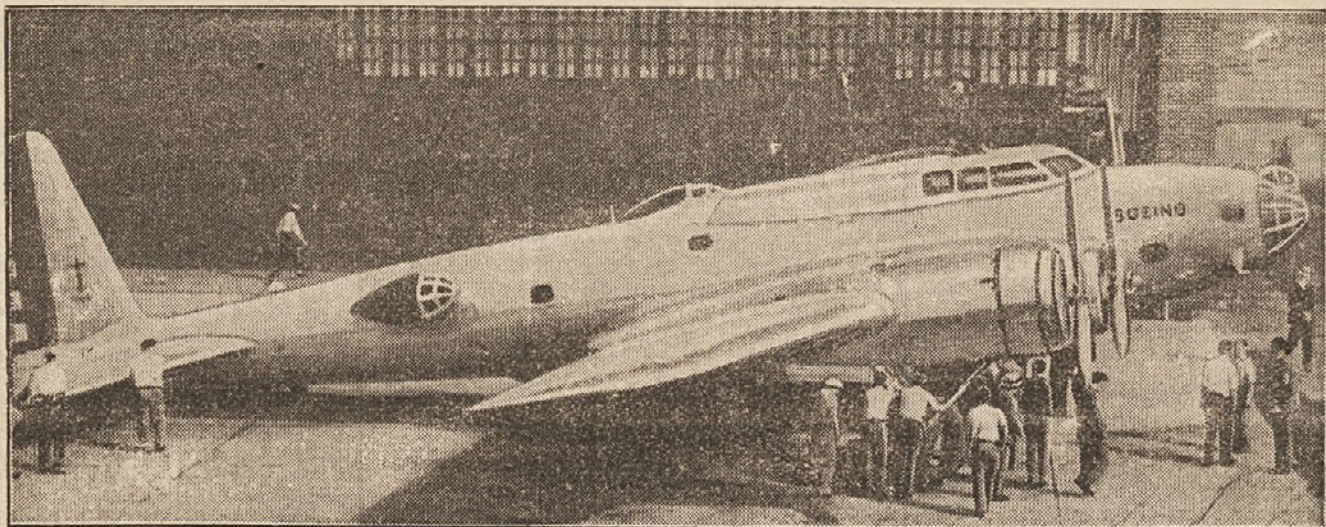
PEČI ZARJA najboljša, najcenejša nudim, obzidavam vse vrste Lutzovih peči, štedilnika, oblagam kopalnice, mesnice s keramičnimi ploščicami. Kovče, Ljubljana, Tyrševa 47.

HISNIKA iščem za vilo v ljubljanski okolici. Prednost ima zakonski par brez otrok. — Ponudbe pod »Zanesljiv« na upravo »Glasa naroda«.

POSESTVO z majhno moderno urejeno ekonomijo, na lepem kraju v ljubljanski okolici, je zelo ugodno naprdomaj. — Ponudbe pod »Idealna lega« na upravo »Glasa naroda«.

ONEMU, KI MI PRESKRBI stalno službo za slugo ali kaj sličnega, dam nagrado 3.000 dinarjev. Obvladam slovensko srbo-hrvaščino in nemščino ter posedujem dobra spričevala. Ponudbe na oglasni oddelček pod »3000«.

Oglasi v „Glasu naroda“
imajo siguren uspeh!

Slika kaže orjaško ameriško bombardersko letalo, ki se je pri poskusnem letu vnelo in strmoglavilo na tla. Eden izmed posadke je bil mrtev, štirje pa hudo ranjeni. Vojaški strokovnjaki so izjavili, da je bilo to letalo najbolj nevarno orožje na svetu.

Dalini Sever

Po polletni odsotnosti se je vrnil te dni v Moskvo pilot V. S. Molokov. Hkratu z njim sta prispela mehanik Pobjezinov in krmar Risland. Ta trojica je pred kratkim odplula na znanstveno raziskovalni polet nad vzhodnim delom arktičnih pokrajin, da ugotovi stanje ledu v vzhodnem predelu severnega morskega kota, ki je malo raziskan. Avijon »SSSR N-2« je odplul 16. jul. iz Krasnojarskega. V 2 mesecih so avijatiki prepluli jako težavno zračno pot dolgo okrog 30.000 km. Preleteli so vzhodno Sibirijo, okolico Jakutska, obalo Čukotskega morja in vzhodno Sibirskega morja, preiskali so položaj ledenih gora, oskrbeli zapiske o tamošnjih prilikah, ocenili debelost ledene skorje in zbrali jako bogat in dragocen material.

V. S. Molokov pravi o tem poletu: »Na podlagi tega poleta še nikakor ne moremo izvajati končnoveljavnih zaključkov. Po mojem mnenju je treba take polete nadaljevati in samo na podlagi vzporedne primerjave mnogih opazovanj je mogoče predvidevati verjetno stanje ledu, napovedovati najbolj verjetno vreme in označiti načrt za plovbo severno morskih parnikov.«

Naravno je, da so se morali ob tako dolgem poletu piloti muditi tudi na takih krajih, ki jih doslej ni obiskal še nihče. Aeroplan »SSSR N-2« je prvi preletel pot

od Aldana do Ohotskega morja, ki pelje čez visoke gorske grebene. Leteli so v višini 4200 m in se niti ne zavedajo, ali je bil polet lahek ali težaven. Molokov pravi, da so na dihanje sploh pozabili. Zemlje niso videli, ker je bila skrita za oblaki. Gorski vrhovi so bili zaviti v meglo in zato so morali piloti paziti, da se niso kam zaleteli. Vsa pozornost je bila koncentrirana na aparate in na smer. V taki negotovosti so leteli 7 in pol ure. Na tem poletu, kjer je šlo za raziskavanje ledu v vzhodno Sibirskem morju, je avijon prodrl tako daleč na sever, da tam doslej ni bilo niti ladje niti zrakoplova. Molokovu se je prvemu posrečilo, da je dosegel 72 stopinj 30 minut severne širine, drugič pa celo 73 stopinj severne širine. Po starih izročilih bi morala biti tu nekje (severozapadno od Vranglovega polotoka) bajna Andrejeva zemlja. Molokov in njegovi tovariši pa tam sploh niso opazili kopnine. Kakor daleč je segalo oko, se je razprostirala površina ravnega čistega ledu.

Molokov pravi, da je s poletom v vsakem oziru zadovoljen. Ves ta pot je bil zanj nekaj popolnoma novega. Na mnogih krajih poprej sploh še ni bil, nad drugimi pa je letel samo pozimi. Sedaj pozna ves arktični sever, prav tja do Kamčatke in je tega svojega uspeha na moč vesel.

Dražba v Newyorku pa ni imela uspeha, ker se je Amerika zaradi gospodarske krize v tem pogledu preorientirala in ne kupuje več starin in umetnin, da sedaj največje zbirke in galerije ter celo filatelistične zbirke zaradi slabih uspehov ameriških razprodaj sama pošilja v Evropo na prodaj. Naš zaklad torej ni bil prodan in je še vedno last vojvodinje Marije Antoinette Mecklenburške. Niti v sanjah ne moremo upati, da bi mogli zbrati denar za nakup zbirke, vendar je pa upanje, da lahko to važno in prestižno vprašanje Slovenije in vse Jugoslavije uredimo na drug način. Ta ureditev je baje mogoča celo naši banovini sami brez znatnih izdatkov in na tak način, da bi z vrnitvijo Mecklenburške zbirke naša banovina imela celo dvojno korist. Nepričakovano upanje nam obeta celo povečanje zbirke, vendar je pa vse odvisno od velikodušnosti vojvodinje Marije Antoinette, ki je svoje dobrohotne simpatije do Slovenije dokazala že s svojim dosedanjim mecenatskim darilom. Vojvodinja živi vsako leto dalje časa na Vagenšperku ali pa na kraljevem dvoru na Bledu in preverjeni smo, da bi zastopstvo banovine gotovo ne našlo zaprtih vrat in gluhih ušes.

A. G.

Zanimivosti z vseh strani

Strela z jasnega. V Caserti je strela iz popolnoma jasnega neba vdarila v neko hišo, tako da je nastal ogenj in je poslopje pogorelo.

Nova ležišča svinca so odkrili v limburški pokrajini.

Poljski letalec Karpinski je včeraj preletel progo Alahabad—Calcuta. Danes namerava preleteti nadaljno etapo svojega poleta Varšava—Avstralija.

Prebivalstvo v Turčiji. Po ljudskem štetju od 24. oktobra šteje prebivalstvo Turčije 16.183.767 ljudi (leta 1927. je bilo 13.648.280). Žensk je več kakor moških (8.212.842 proti 7.984.939).

Angleški železniški promet ograja posebno jeseni in spomladi gosta megla. Zaradi tega so postavili na vseh progah okoli 5000 žvaje, ki postavljajo pred signali na tračnico (glej sliko) žvagalnike, ki z detonacijo opozore strojevodjo na signal.

Mecklenburška zbirka

Znanstveni krogi in tudi naša javnost se je razburjala, ko je neprecenljiva mecklenburška zbirka odšla iz naših krajev na dražbo v Ameriko. Še celo Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je obžalovala izgubo tega za našo domovino nenadomestljivega zaklada, ki bi bil doma gotovo predočal eno največjih privlačnosti Slovenije za tujce. Kakšno vrednost ima pa ta zbirka v naših krajih najdenih izkopnin za kulturni svet sploh, nam pa najzgovorneje dokazujejo izjave angleških učenjakov, češ, da bogata Anglija ne more spraviti skupaj ogromne vsote, ki bi zadržala to predzgodovinsko bogastvo vsaj v Evropi.

Lani meseca januarja bi bila morala biti prodana na dražbi v Newyorku ta velika zbirka arheoloških predmetov, ki jih je pokojna vojvodinja Pavel Friderik Mecklenburška izkopala v Sloveniji, zlasti na Magdalenski gori pri Šmarju, pri St. Vidu pri Stični, na Vačah pri Litiji in Vinici v Beli krajini, razen tega pa tudi v Gradišču pri Skočjanu, Pečah pri St. Vidu, pri Sv. Križu pri Mokronogu itd. Do prevrata je bila zbirka deloma na slavnem nekdanjem Valva-

zarjevem gradu Vagenšperku pri Litiji, deloma pa v inozemstvu. Po ustanovitvi Jugoslavije je bila zbirka na Vagenšperku zaplenjena in v 72 zabojih prenešana v ljubljanski muzej, kjer je bila shranjena do ukinitve sekvestra leta 1929. Sedanja lastnica vojvodinja Marija Antoinetta je sklenila zbirko prodati, ker pa naša država ni sprejela njene ponudbe, je šla zbirka v inozemstvo. V Curihu so učenjaki zbirko obdelali in uredili, obenem so pa napisali tudi več razprav o njej in sestavili njen katalog za dražbo, ki obsega debelo knjigo v angleškem jeziku. Na povabilo vojvodinje je direktor ljubljanskega Narodnega muzeja leta 1932. na Bledu zbirko pregledal in dobil za muzej izbrane bronaste in železne predmete v dar. K temu velikemu darilu je kustos arheološke zbirke ljubljanskega muzeja dr. Ložar za muzej izbral še razne črepinje, ki so jih v muzeju spet postavili in restavrirali v dragocene posode. Vse te stvari je dr. Ložar opisal v »Glasniku muzejskega društva za Slovenijo« na 91 strani z naslovom »Predzgodovina Slovenije, posebej Kranjske, v luči zbirke Mecklenburg«.

Ob 13-letnici pohoda na Rim so ustanovili v italijanskem Tripolisu mladinsko organizacijo, ki šteje 3000 mladih Arabcev. Slika kaže mlade moške, ki jim izročajo puške. Vsi člani organizacije so namreč oboroženi.

— Ako bi to govoril moški, bi me ne presenetilo. Tako pa —

— Seveda, gospod polkovnik, ženska, kajne, po vašem menda ni zmožna misliti? Čudno, kako ste moški v presojanju drugega spola ozkosrčni. Nobenemu izmed vas ni dano, da bi gledal žensko, kakršna je v resnici. Znete jo samo ničevsko zavračati ali jo romantično obožavati. Niti na misel vam ne pride, da zametujete prav za prav sami sebe, ko zavračate njo, ko pa jo romantično poveličujete, postavljate sami sebe na oltar. Ženska se med tem ne krije niti z enim niti drugim vašim pojmom, ampak je plod narave, ki se od moškega umsko v ničemer bistveno ne razlikuje, le da ima svoje odtenke, ki so utemeljeni v drugačnih naravnih nalogah nego jih imate vi.

V. Berg je pozorno in z vidnim zanimanjem sledil njenim izjavam. Ko je ona že utihnila, je še vedno zamaknjeno molčal, kakor da pričakuje novih izjav. Skušal je pretehtati vsako Norino besedo in pogledati, kaj se skriva v njeni duši. Hladna treznost, s kakršno je gospa govorila, ga je presenečala. Doslednost njenih misli, ki so bile v jedru čisto preproste, se mu je zdela čudno visoka in vse preveč preračunana ter se je skoraj bal, karkoli pripomniti na to. Medtem pa, ko je še premišljeval, kaj naj reče, se je nena-

doma ozrl proti oknu in prebledel. Oči so se mu izbuljile, z desno si je segel v lase in nepremično strmел v kot, kjer je stala steklena vitrina, polna malih drobnih umetnin. Gospa Reedelandova se je nehote tudi sama ozrla tjakaj in prestrašeno kriknila. Z dlanmi si je zakrila oči, a kljub temu je še vedno videla, da stoji pred vitrino fantom. Fantom je kakor Inge, a vendar ne čisto tak. V nekaterih potezah spominja na Kid, zlasti pogled je čisto isti kakor ga ima Larsenova hčerka, kadar s posebno vnemo govori v delu svojega zaročenca.

Nekaj trenutkov vlada v sobi smrtna tišina. Gospe Nori se burno dvigajo prsi in kakor na smrt bolna počasi vstane raz divan in se opoteče proti polkovniku. Hans v. Berg jo trudno prestreže, toda pogleda ne more odmakniti od fantoma. Rad bi kaj rekel, rad bi kaj premislil, toda v glavi mu je topo in kakor prazno, besedo pa mu duši nevidna sila. Počasi, kakor da gre sami smrti nasproti, se prestopi nekaj korakov proti vitrini, ko pa hoče položiti roko na fantom, se prikazen s srebrnim nasmehom izmakne in polkovnik zasliši baržunasto mehek in ostro porogljiv glas, češ:

— Zakaj tako skrivata drug pred drugim, ko mislita oba isto, pa se oba trudita zastoj! Jaz sem že bila med tem v Berlinu in Moskvi in še marsikje drugje, pa sem se povsod imenitno zabavala, ko sem videla, kako si ljudje belijo glave. Če bi ne bila vidva tako neskončno neumna, bi vama nemara s čim postregla, česar iščeta in za čimer se tako brezplodno trudita. Omejenost pa mi je strašno zoprna.

Gospa Nora je omahnila in polkovnik jo je kakor v polsnu položil na divan. Ko se je ozrl nato po sobi, ni bilo o fantomu ne duha ne sluha in v. Berg je ves

preplašen začel klicati služinčad in se truditi, da bi spravil gospo Reedelandovo k zavesti.

XII.

Inženjer Jens Podumjin Knežević je v trzavi nestrpnosti prebiral časnikarska poročila, ki so iz dneva v dan bila polna novih in uprav fantastičnih odkritij o demonu, kakor so sedaj splošno imenovali zagonetno bitje. Stolpci vseh večjih svetovnih dnevnikov so bili polni novih odkritij. Bilo je težko reči, odkod izvirajo vsa ta poročila. Jens je skrajša mislil, da so plod ene same osebe, ki iz kakršnihkoli interesov hoče napihniti zadevo do absurdnosti. Že po nekaj dneh pa se je moral prepričati, da je bil v svojem sklepanju na napačni poti. London, Pariz, Berlin, Rim, Moskva, pa tudi sicer mirna in trezna središča skandinavskih držav je begal demon z vedno večjo nasilnostjo. Njegovo delovanje je bilo kakor besnenje sproščenege zlodēja, ki iz samega veselja do razdiranja in uničevanja uganja svoje neukrotljivo početje. Prizori, o katerih so vedeli povedati listi, so bili včasih prav drastično smešni. Ponekod je baje prišlo zaradi demonov do ostrih družinskih razprtij in v mnogih primerih celo do ločitve zakona. Značilno pa je bilo, da se demon ni več pojavil tam, kjer se mu je zdelo, da je že opravil svoje razdiralno delo.

Poglavje zase je bila nervoznost generalnih štabov v posameznih državah. O tem sicer listi niso poročali obširno in jasno, vendar je bilo toliko namigavanj, da je Jens lahko razbral iz njih, da je njegov demon najbolj rafinirana vohunka na svetu. Nastopal je kot dama visoke družbe, zapletal ugledne osebnosti v svoje mreže in jih tako popolnoma omamljal, da se nihče ni niti zavedal, kdaj je postal demonov plen.